

Handläggare
Jens Westlund
Telefon:08-508 21 150

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-12-19

Verksamhetsplan 2025

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan 2025 med bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden godkänner system för internkontroll, bilaga 1.
3. Nämnden godkänner väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2025, bilaga 2.
4. Nämnden godkänner plan för upphandling, bilaga 3.
5. Nämnden godkänner kompetensförsörjningsplan, bilaga 4.
6. Nämnden godkänner ersättningsnivåer för intäktsfinansierade verksamheter, bilaga 5.
7. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter, se rubrik Resultatenheter.
8. Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,8 mnkr i driftmedel för lokalt arbete med demokrati och mänskliga rättigheter i enlighet med ärendet.
9. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 0,3 mnkr i driftmedel för biologisk mångfald i enlighet med ärendet.
10. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 0,1 mnkr i driftsmedel för lokal åtgärdsprogram i enlighet med ärendet.

11. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 2,6 mnkr i investeringsmedel för biologisk mångfald i enlighet med ärendet.
12. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 6,5 mnkr för klimatinvesteringsmedel i enlighet med ärendet.
13. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 6,5 mnkr i investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder i enlighet med ärendet.
14. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 0,2 mnkr i investeringsmedel för lokalt åtgärdsprogram i enlighet med ärendet.
15. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 0,2 mnkr i investeringsmedel för Stockholm vid vattnet i enlighet med ärendet.
16. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 11,5 mnkr i investeringsmedel för övertagandet av parkdrift i egen regi i enlighet med ärendet.
17. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 1,0 mnkr i investeringsmedel för trädplantering i enlighet med ärendet.
18. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 1,5 mnkr i investeringsmedel för lekmiljöer i anslutning till förskolegårdar i enlighet med ärendet.
19. Nämnden ansöker om budgetjusteringar om sammantaget 0,8 mnkr i investeringsmedel för naturreservat i enlighet med ärendet.
20. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende investeringar i maskiner och inventarier om 7,4 mnkr i enlighet med ärendet.
21. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 317,4 mnkr, se rubrik Omslutningsförändringar.

Innehållsförteckning

Inledning	6
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	26
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	31
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	36
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	40
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	40
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	43
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	45
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	46
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	47
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	49
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	53
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	54
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	58

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	61
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	66
Redovisning av ekonomi.....	72
Nämndens ekonomiska förutsättningar	72
Investeringar	79
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	80
Resultatenheter	80
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	82
Budgetjusteringar.....	83
Omslutningsförändringar	84
Medel för lokaländamål	85
Övriga ekonomiska redovisningar.....	85
Systematiskt kvalitetsarbete.....	86

Bilagor

- Bilaga 1 System för internkontroll 2025 Hägersten-Älvsjö
- Bilaga 2 Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan Hägersten-Älvsjö VP 2025
- Bilaga 3 Plan för upphandling-2025-2027
- Bilaga 4a Kompetensförsörjningsplan 2025 till nämnden
- Bilaga 4b Strategisk kompetensförsörjningsplan Hägersten-Älvsjö 2025-2027
- Bilaga 5 Ersättningsnivåer för intäktsfinansierade verksamheter 2025
- Bilaga 6 Lägesbild Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde 2024
- Bilaga 7 Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål- drift
- Bilaga 8 Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål- investeringar
- Bilaga 9 Utvecklingsplan för fritids- och ungdomsgårdar

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2025 med plan för 2026-2027 definieras uppdraget till stadens nämnder och bolagsstyrelser utifrån tre övergripande inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden.
- Ett Grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder åt alla

I stadsdelsområdets perspektiv med en växande befolkning beskrivs i verksamhetsplanen genomförandet av uppdraget från kommunfullmäktige samt hur nytta skapas för respektive målgrupp.

Nämnden har tagit fram 27 nämndmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter. Nettobudgeten för nämndens driftverksamhet uppgår till 3 224,7 mnkr och för investeringar 21,5 mnkr.

Ärendet

Varje nämnd ska upprätta en verksamhetsplan för det kommande året med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige fastställt. Nämndens verksamhetsplan tillställs kommunstyrelsen för kännedom.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av samtliga avdelningar och samordnats av avdelningen för nämndkansliet. Ärendet förhandlas enligt MBL 10 december och pensionärsrådet behandlar ärendet den 11 december 2024.

Inledning

Verksamhetsplanen för Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd anger inriktningen för verksamheten under 2025 som utgår från kommunfullmäktiges tre inriktningsmål:

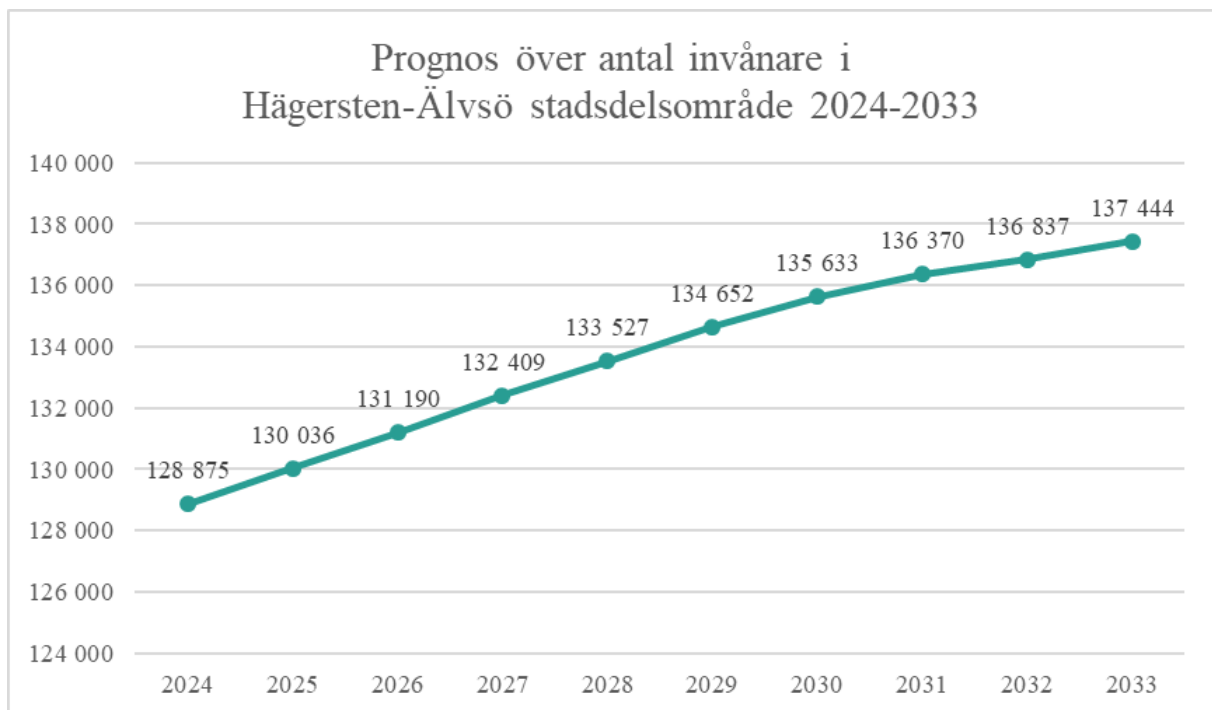
- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska arbeta utifrån angivna inriktningsmål, verksamhetsområdesmål, årsmål för indikatorer och aktiviteter.

Hägersten-Älvsjö ska vara ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart stadsdelsområde där människor trivs och vill bo, känner trygghet, tillit och framtidstro, vill bilda familj, bygga relationer och åldras.

I stadsdelsområdet ingår 17 stadsdelar, Aspudden, Fruängen, Gröndal, Herrängen, Hägersten, Hägerstensåsen, Liseberg, Liljeholmen, Långbro, Långsjö, Midsommarkransen, Mälarhöjden, Solberga, Västberga, Västertorp, Älvsjö och Örby slott.

Befolkningsprognos

Idag bor det ca 129 000 personer i stadsdelsområdet. Aktuell befolkningsprognos visar en långsammare befolkningsökning än tidigare. Under de närmaste tre åren beräknas Hägersten-Älvsjö's befolkning öka med 2,7 procent. Störst ökning sker i grupperna de allra äldsta (80+), samt ungdomar i gymnasieåldern och unga vuxna. Samtidigt minskar antalet barn i förskole- och skolåldern.

Stadsdelsnämnden och råden

Stadsdelsnämnden har 13 ledamöter och 13 ersättare som sammanträder en gång per månad. Det finns två rådgivande organ till stadsdelsnämnden: pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor.

Stadsdelsnämnden har ansvar för en stor del av stadens välfärdsverksamhet såsom kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, kultur och fritid, ekonomiskt bistånd, vissa arbetsmarknadsåtgärder, stadsmiljöarbete samt lokalt näringslivsarbete. Nämnden ansvarar även för medborgarkontor samt konsumentvägledning. Vidare har nämnden en viktig roll i stadens trygghetsskapande arbete samt omhändertagande och stöd till drabbade och allmänhet vid allvarliga händelser och kriser.

Pensionärsrådet

Pensionärsrådets uppgift är att ge äldre inflytande och insyn i allmänna frågor som berör deras levnadsförhållanden. Rådets ledamöter nomineras av pensionärsorganisationerna.

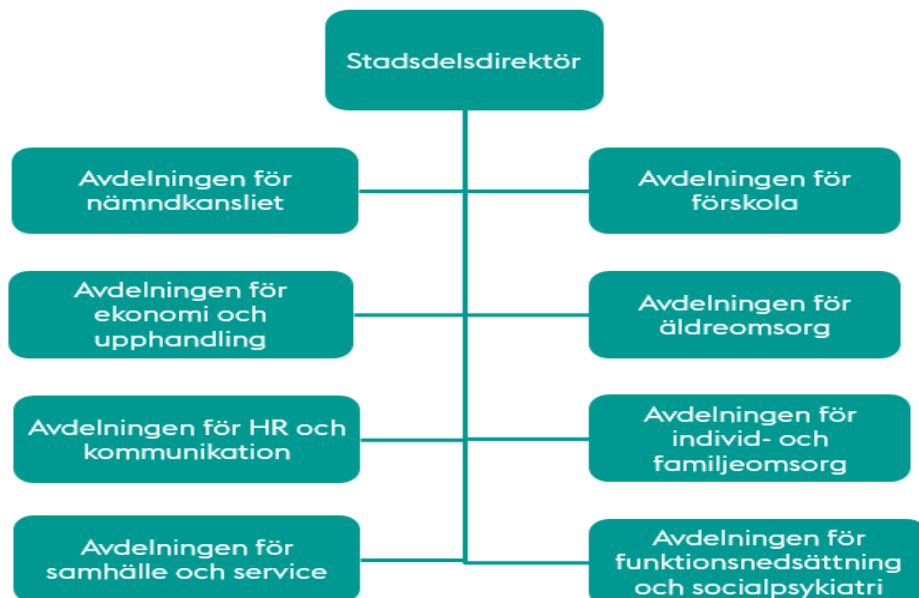
Rådet för funktionshinderfrågor

Rådet för funktionshinderfrågor tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar och ska ges möjlighet att lämna synpunkter på ärenden som berör personer med funktionsnedsättning.

Stadsdelsförvaltningens organisation

Hägersten-Älvsjö's stadsdelsförvaltning leds av stadsdelsdirektören och förvaltningens ledningsgrupp. Direktören, tillsammans med avdelningscheferna utgör förvaltningsledningen.

Avdelningscheferna är direkt underställda stadsdelsdirektören och är ansvariga för verksamhet och budget inom respektive verksamhetsområde samt för uppföljning av dessa.

Förvaltningens omorganisation

Mot bakgrund av den nya chefstrukturen kommer en omorganisering ske under året. Från 1 april kommer avdelningen nämndkansliet bli en enhet under avdelningen för samhälle och service. Avdelningarna för äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt avdelningen funktionsnedsättning och socialpsykiatri omorganiseras från 1 april. Avdelningen för förskola genomför sin omorganisering 1 juli 2025.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

I kommunfullmäktiges budget 2025 uppgår driftbudgeten för Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd till 3 224,7 mnkr netto. Jämfört med den ram som fördelades ut i kommunfullmäktiges budget 2024 ökar nämndens driftbudget med 99,1 mnkr vilket motsvarar 3,2 procent.

Investeringsbudgeten 2025 är 21,5 mnkr varav 5,1 mnkr är för inventarier och maskiner och 16,4 mnkr avser stadsmiljö.

Kommunfullmäktige tilldelar ekonomiska medel till stadsdelsnämnderna utifrån befolkningsprognoser och enligt ett fördelningssystem, där resurserna fördelas efter stadsdelsområdenas socioekonomiska struktur och genom schablonersättning per prestation. Inom ramen har stadsdelsnämnderna möjlighet att omfördela anslaget och prioritera mellan de olika verksamheterna.

I budget 2025 ingår omslutningsförändringar avseende kostnader och intäkter om sammantaget 317,4 mnkr.

Nämndens prioriterade arbete för året

Nämndens övergripande arbete präglas av Vision 2040 och Agenda 2030:s globala hållbarhetsmål där principen Ingen ska lämnas utanför, genomsyrar nämndens arbete. Arbetet med att implementera förhållningssätten i stadens kvalitetsprogram fortsätter i syfte att stärka verksamheternas kvalitetsarbete. I arbetet med innovation kommer stadsdelsnämnden att fortsätta utveckla arbetssätt som syftar till att främja en innovativ organisationskultur. Under 2025 kommer ett särskilt fokus att ägnas åt att genomföra en analys av nämndens styrkor och svagheter i relation till innovationsarbetet.

Prioriterade områden som särskilt lyfts fram är arbetet med trygghetsskapande åtgärder, arbetet att förhindra välfärdsbrott samt stärka tilliten och den lokala demokratin genom dialog med brukare och invånare i stadsdelsområdet. Därtill prioriteras arbetet med effektiv resursanvändning, klimat och miljö samt att vara en attraktiv arbetsgivare.

Förskola

I avdelningen för förskola ingår även två stödenheter, enheten för barnhälsa samt utvecklingsenheten. Utvecklingsenheten stödjer enheternas övergripande systematiska kvalitetsarbete och det systematiska arbetsmiljöarbetet i riktning mot en sammanhållen och likvärdig förskola med goda arbetsvillkor. Enheten för barnhälsa ansvarar för främjande och förebyggande insatser för barn i behov av särskilt stöd, handledning av arbetslag, kompetensutveckling samt för resursfördelning av ekonomiskt tilläggsbelopp. Stadsdelsområdets öppna förskolor samt introduktionsförskola ingår också i enheten för barnhälsa. Ett systematiskt arbete för att värna barns hälsa och mående är prioriterat under året då hälsofrämjande insatser visat sig ha stor betydelse för barns vidare utveckling och lärande.

Tillgången till kvalificerade medarbetare är också av stor betydelse för utbildningens kvalitet. I dagsläget har avdelningen god tillgång till legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare, relativt jämnt fördelat över enheterna. Det övergripande utvecklingsområde som definierats för året är arbetet med barnhälsa. Det arbetet är i sin tur sorterat i tre kategorier, vilka definierats som utvecklingsområden under 2025:

- En trygg förskola
- En förskola som uppmuntrar till lek och rörelse
- En förskola som ger stöd till de barn som behöver det

Individ- och familjeomsorg

Avdelningen för individ- och familjeomsorg ansvarar för att tillhandahålla förebyggande arbete, rättssäker myndighetsutövning samt kunskapsbaserade insatser i egen regi inom verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg samt öppen fritidsverksamhet för barn och ungdomar. Tillgång till kvalificerade medarbetare är avgörande för verksamhetens kvalitet. Avdelningen kommer att arbeta vidare med organisationen för ökad personalkontinuitet, speciellt inom utredningsverksamheten. Utifrån föregående verksamhetsår och stadens övergripande budget, har ett antal övergripande utvecklingsområden identifierats. Dessa områden kommer att prioriteras under 2025:

- Ökad tillgång till parklekar och mötesplatser för ungdomar
- Förebyggande arbete och fler insatser i egen regi utan biståndsbeslut
- Samordnade insatser för personer med komplexa behov genom ett fokus på att ge individcentrerat stöd

Funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri ansvarar för att tillhandahålla en tillgänglig, rättssäker myndighetsutövning samt ge stöd och service inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Strategisk kompetensförsörjning är prioriterat inom avdelningen med fortsatta satsningar på psykisk ohälsa, pedagogiskt ramverk, alternativ kommunikation och medarbetarskap. Avdelningen kommer att arbeta vidare för en ökad personalkontinuitet och minskad andel timavlönad personal. Under 2025 prioriteras särskilt arbetet avseende:

- Samordnade insatser
- Stärkt arbete för att komma ut på arbetsmarknaden
- Ökade möjligheter till meningsfull fritid och god hälsa
- Ökad delaktighet för brukare

Äldreomsorg

Avdelningen för äldreomsorg ansvarar för ledning och styrning av äldreomsorg och den kommunala hälso- och sjukvården för personer över 65 år. Äldreomsorgen ska verka för ökad trygghet i boendemiljö både inom hemtjänst och särskilt boende. Andelen äldre kommer succesivt att öka vilket medför att behov av nya boendeformer och lokaler kommer att växa. Det är viktigt att skapa förutsättningar och underlätta för äldre att bo kvar i eget boende. För att möjliggöra ett hälsosamt åldrande, bibehålla självständighet och minska social isolering, är det

viktigt att prioritera förebyggande insatser. Nya arbetssätt och systematisk kompetensförsörjning är viktiga utvecklingsområden. Äldreomsorgen kommer fortsätta arbeta för en ökad personalkontinuitet, heltid som norm och minskad andel timavlönad personal. För att möta framtida utmaningar på en kvalitativ och modern vård och omsorg behöver traditionella insatser och arbetssätt kompletteras med digital teknik och välfärdsteknik. Avdelningens prioriterade områden för 2025:

- God och nära vård
- Förebyggande insatser
- Kompetensförsörjning
- Boendeplanering
- Personcentrerad vård och omsorg
- Resurseffektiv verksamhet
- Utveckla användandet av digitalisering och välfärdsteknik.

Samhälle och service

Avdelningen ansvarar för stadsmiljöfrågor, informationssäkerhet, dataskydd, trygghetsfrågor, näringslivsfrågor, kultur och civilsamhälle, deltagande i planprocessen samt feriejobb, färdtjänsthandläggning, samordning av föräldrastöd, budget- och skuldrådgivning, konsumentvägledning och samhällsvägledning. Inom avdelningen finns även ansvaret för lokaler, it, telefoni samt kontorsservice. Även nämndens miljö- och klimatarbete och säkerhets- och beredskapsarbete hör till avdelningens ansvarsområden. Avdelningens prioriterade områden för 2025:

- Uppstart av parkdrift och -underhåll i egen regi
- Implementera stadens nya miljöprogram
- Tillgänglighet i stadsmiljön
- Trygghetsarbete och utveckling av platssamverkan
- Upprätthålla kris- och krigsberedskapen
- Utveckla samverkan med föreningslivet

Ekonomi och upphandling

Avdelningen ansvarar för stöd och service inom ekonomiska frågor som budget, uppföljning, planering samt redovisning. Vidare ansvarar avdelningen för inköp- och upphandling och samordning av sociala system och lönekontroller. Vidare ska utbildningar inom ekonomi och upphandling erbjudas förvaltningens chefer och administratörer. Detta för att underlätta för kärnverksamheterna att öka nämndens bidrag till en hållbar ekonomisk, social- och ekologisk utveckling. Genom att använda stadens gemensamma system för e-handel ökar förutsättningarna för att minska klimatpåverkan, ökar avtalstroheten, förbättrar den systematiska avtalsuppföljningen samt förebygger välfärdsbrott.

Hr och kommunikation

Avdelningen ansvarar för att ge stöd och genomföra insatser inom hr och kommunikation. Inom hr-området ges stöd till chefer inom bland annat områdena ledarskap, arbetsrätt, rehabilitering, kompetensförsörjning, arbetsmiljö och lönebildning. Inom området kommunikation samordnas förvaltningens övergripande kommunikationsinsatser samt stöd till

verksamheterna i deras planering, samordning, genomförande och uppföljning av kommunikationsinsatser. Under året kommer arbetet med att fortsätta stärka cheferna inom arbetsgivarområdet att fortsätta samt ökat fokus på arbetsgivarvarumärket utifrån stadens nya koncept för detta.

Nämndkansli

Avdelningen ansvarar för nämnden, sociala delegationen, registratur och arkivfrågor samt övergripande strategiska frågor som kvalitet, styrning och samordning av verksamhetsplaner samt internkontroll. Här finns också nämndens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS). Inom området dokument- och ärendehantering i eDok kommer fortsatta utbildningar att hållas inom samt utbildningar i frågor om hantering av allmänna handlingar. Efter förra årets övertagande av ansvaret för socialtjänstens arkiv och personalarkivet kommer utvecklingen av arkivfunktionen fortsätta. Under året ska arbetet med den interna kontrollen som ett kvalitetsverktyg fortsätta utvecklas. Implementeringen av stadens kvalitetsprogram och utveckling av stadsdelsnämndens systematiska kvalitetsarbete fortsätter. Tilliten och den lokala demokratin ska stärkas genom t.ex. civilsamhället och medborgardialoger.

Stadens direktiv till samtliga nämnder och bolagsstyrelser

I kommunfullmäktiges budget 2025 anges direktiv till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Nedan framgår vad nämnden avser att prioritera inom respektive område.

Långsiktig hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattemedlen. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, områdeschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter och analyserar då kostnader och intäkter som underlag för prognos på årsutfallet. Åtgärder för att öka prognossäkerheten pågår kontinuerligt i form av utbildningsinsatser, information om aktualiserade rutiner för månadsbokslut och prognosarbetet samt dialog om prognosvariationer med enheterna för att få säkrare signaler om det ekonomiska läget. Ett viktigt underlag för beslutsfattande och strategi är befolkningsprognosen.

Under 2025 har nämnden som mål att öka andelen elektroniska inköp och arbeta mer aktivt att förhindra välfärdsbrott och otyllbar påverkan genom systematiska kontroller i väsentlighets- och riskanalysmodulen i stadens integrerade ledningssystem.

Stadsdelsnämnden kommer under året arbeta för ökad digitalisering och ökad likställighet.

Stadsdelsnämnden kommer under året att lansera ett förvaltningsövergripande dokumentbibliotek och stadsdelsnämndens socialtjänst kommer att implementera ett digitalt kvalitetsledningssystem med stöd av kartläggningsverktyget 2c8. Socialtjänstens verksamheter kommer även under året följa upp hur de idag arbetar med avvikelser samt lex Sarah och utifrån resultatet vidareutveckla sina arbetsätt.

En levande och hållbar stad

Stadsdelsnämnden samverkar med andra stadsdelsnämnder, facknämnder och bolagsstyrelser, andra myndigheter, det lokala näringslivet samt civilsamhället. Dialog och samverkansformer

med aktörer som kan bidra till en positiv utveckling för stadsdelsområdet utvecklas inom bland annat platssamverkan. Stadsdelsnämnden har även ett tätt samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden i syfte att skapa en smidig process när staden växer och utvecklas. Det ökar tillgången till god samhällsservice i form av parker, förskolor och bostäder med särskild service.

Stadsdelsnämnden har ett mål och en plan för hur verksamheterna ska vara fossilfria senast år 2030 och arbetar med att minska användandet av plast, förebygga avfall, minska energiförbrukningen och utsläppen från konsumtion. Vidare arbetar stadsdelsnämnden med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan genom beteendeförändringar.

En trygg och säker stad som håller samman

Trygghet och säkerhet är en prioriterad fråga i stadsdelsområdet. Genom riktade satsningar tillsammans med lokala aktörer arbetar stadsdelsnämnden för att öka tryggheten på platser som har problem med otrygghet och brottslighet. Samverkan sker genom platssamverkan, där stadsdelsnämnden samverkar med polis, fastighetsägare, civilsamhälle och näringsliv för att öka tryggheten i de stadsdelar där behovet är som störst. Samarbete sker med lokalpolisområde Skärholmen och Globen i enlighet med samverkansöverenskommelsen. Särskilt prioriterat är samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst, polis och fritiden (SSPF), samordnade insatser till enskilda genom metoden Trefas samt tidiga insatser till unga med risk för kriminalitet.

Under 2025 kommer samverkan med polis, fastighetsägare, civilsamhälle och näringsliv för att öka tryggheten att vidareutvecklas främst i stadsdelarna Älvsjö och Solberga. Syftet med den utökade samverkan är att stärka det främjande och förebyggande arbetet för social hållbarhet och trygghet. Samtidigt ligger fortsatt fokus på mer åtgärdande arbete som genomförs inom ramen för SSPF, Trefas och sociala insatsgrupper (SIG). Nämnden kommer utveckla samverkan med föreningar för att bedriva nattvandring och medborgardialogen kring trygghetsfrågorna ska utvecklas.

Arbetet med att erbjuda ungdomar feriejobb bidrar till tillfällig sysselsättning och ett steg in på arbetsmarknaden för unga. Meningsfulla feriejobb innebär en meningsfull tillvaro under loven, då många ungdomar kan sakna ett sammanhang och egen försörjning.

För stärka tilliten och den lokala demokratin i stadsdelsområdet kommer stadsdelsnämnden att genomföra flera dialoger i syfte att inhämta och förstå invånarnas behov och önskemål av exempelvis trygghet.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att tillse att det inom stadsdelsområdet finns parklekar och mötesplatser för ungdomar av hög kvalitet. Mötesplatserna fortsätter att utvecklas genom ett brett innehåll, utökade öppettider och stärkt bemanning. Fritidsverksamheten kommer att vara anpassad efter barn och ungdomars önskemål, behov och levnadsmönster.

Stadsdelsnämndens förskolor främjar livslångt lärande, trygghet och omsorg för alla barn förmedlar och förankrar grundläggande demokratiska värderingar samt bidrar till att barn utvecklar kognitiv tillit. Förskoleavdelningen ska under 2025 utveckla arbetet med barnhälsa utifrån olika infallsvinklar. Ytterst handlar det om att fokusera gentemot insatser som säkerställer att barn erbjuds en trygg förskola som även uppmuntrar till hälsofrämjande aktiviteter så som lek och rörelse. Därutöver kommer arbetet med att säkerställa att barn som är i behov av stöd får det stöd som behövs. Även kompetensutvecklande insatser gentemot ledningsfunktioner inom förskola kommer, som ett led i utvecklandet av en ny chefsstruktur, pågå under året.

Socialtjänsten och förskolan ska förstärka och utveckla samarbetet för att tidigare identifiera barn som behöver extra hjälp och stöd. Stadsdelsnämnden kommer att fortsätta att prioritera det uppsökande och förebyggande arbetet samt förbättra möjligheten till tidiga och samordnade insatser genom att erbjuda stödinsatser i egen regi till barn, unga och vuxna. Under 2025 kommer ett ungdomsråd att startas med syfte att göra barn och ungdomar delaktiga i utformningen av verksamheternas verksamheter. Nämnden kommer också ha ett särskilt fokus på att utveckla effektiva insatser för att förhindra att unga dras in i kriminalitet samt att erbjuda effektivt stöd till barn och ungdomar med komplexa vårdbehov. Socialpsykiatrien fortsätter arbetet med arbetslivsinriktade insatser och sysselsättning. Verksamheten ska bli mer innovativ och utveckla användandet av digitalisering och välfärdsteknik.

Under 2025 kommer stadsdelsnämnden att genomföra en rad olika aktiviteter kopplat till ANDTS-programmet.

Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar utifrån Handlingsplanen för en äldrevänlig stad för en tillgänglig och inkluderande verksamhet, som ska främja ett aktivt och självständigt liv och som använder ett funktionshinderperspektiv och motverkar ålderism. Stadsdelsnämndens förebyggande och uppsökande arbete har fokus på att bryta isolering och ofrivillig ensamhet. Mötesplatserna och aktivitetscentren för seniorer erbjuder möjlighet till social samvaro, att delta i aktiviteter, kunna motionera och ta del av kulturupplevelser, som syftar till att främja en god hälsa. Äldreomsorgen har särskilt fokus på att utveckla arbetsprocesser hälso- och sjukvården samt kompetensutveckling under 2025. Äldreomsorgen fortsätter att utveckla arbetet med digitalisering och välfärdsteknik genom Digitaliseringsplan för äldreomsorgen i Stockholms stad 2025, med inriktning för 2025-2026, gemensamt vägledande underlag för att möta och hantera aktuella och framtida behov av verksamhetsutveckling med stöd av teknik inom äldreomsorgen.

Stadsdelsnämnden möjliggör för det lokala kulturlivet och arbetar för att erbjuda ett varierat utbud av kultur och evenemang för barn, unga och vuxna. Under 2025 ska ett särskilt fokus läggas på att i större utsträckning genomföra aktiviteter tillsammans med aktörer från civilsamhället samt att stärka samverkan med andra förvaltningar och bolag. Vidare arbetar stadsdelsnämnden kontinuerligt med utveckling av parker, naturområden och spontanidrottsytor utifrån ett tillgänglighets- och jämställdhetsperspektiv för att de ska bjuda in till lek och rörelse för alla.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att det inom stadsdelsområdet finns parklekar och mötesplatser för ungdomar av hög kvalitet. Verksamheten bidrar till att jämna ut livsvillkor och förbättra folkhälsa genom att erbjuda en attraktiv verksamhet där barn och unga möts av goda förebilder. Mötesplatserna fortsätter att utvecklas och har ett brett innehåll, vilket planeras tillsammans med ungdomar. Mötesplatserna riktar sig till ungdomar 13-18 år och finns i Liljeholmen, Fruängen och Älvsjö. För barn och unga med funktionsnedsättning i åldern 7-25 år finns verksamhet i Gröndal. I stadsdelsområdet finns parklekarna Kristallen, Vippan och Lugnet som drivs i egen regi samt Aspuddsparken som drivs på entreprenad. Parklekarnas verksamhet riktar sig till invånare i alla åldrar och har fokus på barn som är 10-12 år.

Ungdomar vistas på många olika platser vilket verksamheten anpassar sig till genom platsobunden verksamhet i hela stadsdelsområdet. Medarbetarna rör sig där unga vistas och verksamhetens inriktning anpassas efter målgruppens behov och önskemål. Verksamheterna samarbetar med utbildningsförvaltningen/skolor i stadsdelen med syfte att närvara i övergången mellan skola och fritid. Fritidsverksamheten erbjuder regelbundna och ledarledda aktiviteter inom den egna verksamheten och i samverkan med andra aktörer, så som Hammarby IF och kulturnämnden. Där det är möjligt att ta fram könsuppdelad statistik analyseras resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Vid omotiverade könsskillnader genomförs åtgärder.

Varierade aktiviteter och tillgängliga öppettider

Genom att erbjuda en tillgänglig verksamhet som är anpassad efter barn och ungdomars behov och levnadsmönster stärks skyddsfaktorerna. Verksamheten har tydliga normer, bidrar med tillitsfulla relationer samt ger goda möjligheter för barn och ungdomar att vidareutveckla sina egna förmågor för att stärka positiva beteenden, därigenom skapas en meningsfull fritid. Verksamheten fortsätter att arbeta våldsförebyggande och använder metoden "En fritid fri från våld". Delaktigheten är hög genom att barn och unga är med och planerar, arrangerar och genomför aktiviteter.

Samverkan och samlokalisering

Stadsdelsnämndens fritidsverksamhet bedrivs i ökad utsträckning i samverkan med civilsamhället, skolor och kultur- och idrottsnämnden vilket möjliggör ett brett och flexibelt verksamhetsutbud. Skolor erbjuds att göra studiebesök på mötesplatserna för ungdomar. Nämnden ser över om samlokalisering är möjlig, hur lokaler kan samnyttjas samt hur parklekarnas lokaler kan utvecklas och rustas upp.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	69 %	69 %	År
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,2 %	2,7 %	Tertial
 Andelen nöjda besökare på stadens fritidsgårdar	90 %	90 %	År
 Antal vräkningar som berör barn	5	Tas fram av nämnd	År
 Antalet besök på stadens fritidsgårdar	12 000	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31

Nämndmål: Barn och ungdomar erbjuds en jämlik, meningsfull och trygg fritid

Beskrivning

Målet nås genom att mötesplatser för ungdomar erbjuder öppen, riktad och platsobunden verksamhet. Fritidsverksamheterna anpassas för att inkludera alla med särskilt fokus på unga flickor, nyanlända, hbtqi samt unga med funktionsnedsättning. Marknadsföringen riktas för att särskilt attrahera de prioriterade målgrupperna. Verksamheterna arbetar förebyggande och använder kunskapsbaserade metoder för att vara trygga, jämlika och drogfria. Parklekarna riktar sig till invånare i alla åldrar med särskilt fokus på barn i åldern 10-12 år. De erbjuder ett varierat utbud av aktiviteter, grönytor för lek och bollspel samt plaskdammar. Inriktningen har fokus på kultur, djur och natur samt lek och rörelse. Strukturade dialoger med deltagande barn och unga sker kontinuerligt i form av verksamhetsråd med hjälp av feriearbetare som en del i verksamhetsutvecklingen. Nämnden kommer under 2025 även att utveckla ett ungdomsråd. Samarbete sker med föreningar och civilsamhället, vilket möjliggör en bred och flexibel verksamhet vad gäller idrott och kultur utifrån målgruppens behov och önskemål.

Stadsdelsnämnden samarbetar med skolor i området. Fritidsledare från både mötesplatser och parklekar finns i flera skolor för att skapa kontakt, marknadsföra och erbjuda nämndens aktiviteter efter skoltid. Öppettiderna i parklek ändras för en smidig övergång då fritidsklubben stänger för dagen och då erbjuds åldersadekvata aktiviteter. Öppettiderna senareläggs och parklekarna kallas då "ungdomspark" för att locka barn i mellanstadiet som är en prioriterad målgrupp i parkleksstrategin.

I samarbete med 11 skolor breddas utbudet av kulturaktiviteter i Liljeholmshuset för att främja relationer, lärande och utveckling samt deltagande i fritidsklubbarnas verksamhet. Liljeholmshuset utökar i samband med detta sina öppettider och har öppet varannan söndag.

Förväntat resultat

- Fler barn och ungdomar deltar i mötesplatsernas och parklekarnas verksamhet.
- Lika många flickor som pojkar deltar i verksamheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska inrätta ett ungdomsråd med syfte att göra barn och ungdomar delaktiga i utformningen av verksamheten.	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stadsdelsområdets kommunala förskolor ger förutsättningar som bidrar till att alla barn ges lika möjligheter att lära och utvecklas i enlighet med rådande styrdokument såsom barnkonventionen, skollagen och förskolans läroplan.

Likvärdighet är ett komplext begrepp som innebär att förskolan ska verka kompensatoriskt för att väga upp skillnader i barns skiftande förutsättningar. Denna definition tydliggör att likvärdighet inte ska förstås utifrån att resurser fördelas lika, utan snarare är innebörden att resurser ska fördelas utifrån definierad behovsbild. Behovsbilden kan framträda genom olika strukturella parametrar, så som exempelvis socioekonomisk sammansättning, eller genom att statistik analyseras utifrån ett jämlikhetsperspektiv. För att kunna fördela resurser utifrån behov behöver huvudmän för skolformer som saknar nationella summativa mätkriterier, i form av exempelvis betyg, en gemensam definition av vad kvalitet inom denna verksamhet innebär. Inom ramen för regeringsuppdraget ”Insatser för ökad kvalitet och likvärdighet” fick Skolverket 2021 i uppdrag att ta fram ett nationellt kvalitetssystem som skulle bidra till ökad kvalitet och likvärdighet inom samtliga skolformer, däribland förskolan. Utifrån detta uppdrag lanserade Skolverket under 2023 fem delmål med avgörande betydelse för kvalitetsuppfyllelse i förskolans utbildning. Dessa fem delmål har tillsammans med kommunfullmäktiges budgetuppdrag legat till grund för uppbyggnad av nämndmålen under detta verksamhetsområdesmål.

Utifrån en nulägesinventering som genomförts tillsammans med stadsdelens rektorer framträdde tre delmål som prioriterade. Gemensamt för dessa tre är att de, utifrån olika perspektiv, fokuserar barns hälsa och mående. Det finns ett betydande forskningsunderlag som pekar mot att barns mående har betydelse för hur de hanterar och utvecklas i fortsatt utbildning. Det finns också stöd för att insatser som syftar till att främja barns mående behöver sättas in tidigt, gärna redan i förskoleåldern för att minska risken för framtida utanförskap. Insatserna kan vara kopplade till språklig förmåga, innefatta parametrar med betydelse för ökad

handlingskraft eller innebära att barnen får en ökad kognitiv tillit till sin egen förmåga.

Dessa slutsatser har bidragit till att området barnhälsa utkristalliserat sig som ett prioriterat utvecklingsområde. Barnhälsa är ett mångtydigt begrepp som innefattar både förebyggande som främjande insatser, och därtill också kan förstås utifrån både en organisations - grupp och individperspektiv. I det stadsövergripande programmet för barnhälsa definieras begreppet utifrån ett holistiskt perspektiv på hälsa där både barnets psykosociala- och fysiska hälsa ingår. Denna definition har stadsdelområdet tagit fasta på i sin vidare definition av begreppet.

Tre övergripande utvecklingsområden, som samtliga kan associeras till barns hälsa, har identifierats som prioriterade under 2025. De tre utvecklingsområdena är;

En trygg förskola

Trygghet kan förstås både utifrån en psykologisk dimension av att som barn känna sig trygg i förskolan, samt utifrån en fysisk dimension som snarare kan associeras gentemot upplevelsen av att förskolan är en säker plats.

I enlighet med förskolans läroplan ska barn i förskolans erbjudas en utbildning där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Goda pedagogiska relationer till varje barn är kännetecknande för en förskola av hög kvalitet och under året kommer kompetensutvecklande insatser som syftar till att bredda medarbetarnas kunskaper i att stödja barn kognitivt, socialt och emotionellt påbörjas. Detta arbetssätt kallas pedagogiska relationer och bidrar till barns reella delaktighet i förskolan. Att som förskolebarn vara van att bli lyssnad till samt tagen på allvar är en viktig parameter i förskolans främjande arbete gentemot kränkningar. Alla barn har rätt att känna sig trygga i förskolan, och ingen ska uppleva sig som kränkt. Misstänkta kränkningar behöver därför skyndsamt utredas. Under året kommer därför kompetensutvecklande insatser som syftar till att öka medarbetarnas kunskaper om förebyggande, främjande och utredande arbete gentemot kränkningar att genomföras.

Barn som far illa, eller riskerar att fara illa, är uttryck som ofta används när barn inte får den trygga uppväxt de har rätt till. Som ett led i förskolans kompensatoriska uppdrag kommer förskoleavdelningen fortsätta utveckla sin samverkan med andra aktörer, såsom till exempel socialtjänst i syfte att bredda medarbetarnas kunskaper om barn som far illa samt hanteringen av orosanmälningar.

En förskola som inbjuder till lek och rörelse

Den fysiska hälsan som också ingår i begreppet barnhälsa, kan beskrivas som barnets allmänna kroppsliga välbefinnande och förmåga att fungera i vardagen utan sjukdomar och skador. Här ingår bland annat fysisk aktivitet och näringsintag. Många barn och unga är idag stillasittande i för hög utsträckning, och det finns evidens för att stillasittande är mer utbrett i socioekonomiskt utsatta områden. Att förskolan bidrar till rörelseglädje blir då en fråga om likvärdighet. Folkhälsomyndigheten rekommenderar att barn tar del av pulshöjande aktiviteter en timme per dag och barn i förskoleåldern ska inte begränsas i sin rörelse.

Förskolornas miljöer ska uppmuntra till lek och rörelse och det är viktigt att barnen ges tid, rum och ro till att hitta på lekar, experimentera och uppleva glädjen i att vara del av en lekgemenskap. Att förskolorna har en strukturerad planering för hur leken ges utrymme blir då

betydelsefullt. Under året kommer stadsdelens ställningstagande för likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer inventeras samt vid behov uppdateras utifrån det stadsövergripande programmet för barnhälsa.

En förskola som ger stöd till de barn som behöver det

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som det speciella behovet kräver. Förskolan ska säkerställa att sådant stöd ges. Av stadens övergripande barnhälsoprogram framgår att det särskilda stödet ska utformas utifrån individuella behov och att barn ska erbjudas en miljö som stödjer definierade behov samt stimulerar deras utveckling och lärande.

Alla barn ska få uppleva den tillfredsställelse och glädje det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att vara en tillgång i gruppen. I förskolan ska barn ges möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer. Detta förutsätter att förskolans utbildning kontinuerligt ses över och analyseras utifrån ett organisations- och grupperspektiv. Som ett led i detta arbete kommer stadsdelens under året implementera ett pedagogiskt kartläggningsverktyg. Verktöget, som tagits fram av stadsdelens barnhälsoteam i samverkan med rektorer, syftar till att analysera behov på organisations- och gruppnivå. Insatser på dessa nivåer kan utifrån genomförd kartläggning bidra till att fler barn utvecklar en positiv självbild och erbjuds det stöd som behövs inom ramen för organisations- och gruppjusteringar. Inom detta delområde blir det också viktigt att vidareutveckla strukturer som bidrar till att barn i behov av stöd tidigt får det stöd som behövs.

Sammantaget bidrar de tre nämndmålen särskilt till omställningen mot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefinnandet utifrån följande globala mål i Agenda 2030. Mål 3: God hälsa och välbefinnande, Mål 4: God utbildning för alla, Mål 5: Jämställdhet, Mål 10: Minskad ojämlikhet.

Vilket nämndmål som har särskild bäring på de mål i agenda 2030 som redogörs för ovan tydliggörs i beskrivningen av respektive nämndmål under detta verksamhetsområdesmål.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37,4 %	Ökning	Tertial
 Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,8	4,8	Tertial
 Antal barn per grupp	14,9	14,9	Tertial
 Antal barn per legitimerad förskollärare	14,9 st	Minskning	Tertial
 Inskrivningsgrad i förskola	97,3 %	Tas fram av nämnd	År
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med förskolenämnden, SISAB och övriga relevanta aktörer inventera, prioritera och initiera upprustningar av befintliga förskolegårdar utifrån lekvärdesriktlinjerna	2025-01-01	2025-12-31	

Nämndmål: Förskolans utbildning ger förutsättningar till att varje barn erbjuds en trygg miljö där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans utbildning bedrivs utifrån ett educare-perspektiv där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet, och därmed ses som i praktiken sammanflätade.

Under 2023 lanserade Skolverket ett nationellt kvalitetssystem för Sveriges samtliga skolformer och genom detta system framgår att en trygg förskolemiljö som utgår från att omsorgen inte kan åtskiljas lärandet är en betydelsefull faktor för kvalitativ förskola. En trygg miljö ses därmed som en förutsättning för att barn ska utvecklas och lära i enlighet med läroplanens formuleringar.

Utbildningen i förskolan ska enligt skollagen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, vilket innebär att alla beslut som tas gällande verksamheten ska utgå från det som vetenskapligt visat sig vara gynnsamt för barns utveckling. Det finns ett brett forskningsstöd för att en trygg miljö med god omsorg har positiv inverkan på barnets fortsatta utveckling och lärande. Ytterst handlar det om förskolepersonalens förmåga att förstå och stötta barnet kognitivt, socialt och emotionellt. Att i förskolans utbildning utgå från det arbetssättet gagnar både barns trygghet och deras allsidiga utveckling. Detta brukar kallas för att personalen utvecklar pedagogiska relationer med barnen. Pedagogiska relationer av hög kvalitet förutsätter att pedagogernas tid tillsammans med barnen värnas samt att barngruppen under dagen delas upp i mindre sammanhang, ett arbetssätt som gör det möjligt för pedagogerna att möta varje barn utifrån just den individens behov och förutsättningar i given situation. För att nå målet behöver pedagogernas tid tillsammans med barnen ökas parallellt med att deras förståelse för begreppet pedagogiska relationer vidgas. Stadsdelens rektorer har under 2024 genomfört en inventering som visar att nätverk som gör det möjligt för ledning och medarbetare att mötas i pedagogiska diskussioner är en betydelsefull faktor för att ledningen ska kunna bedöma kvalitén i de olika förskolornas arbetslag, och pedagogiska nätverk för medarbetarna ses därför som en viktig aspekt för att nämndmålet ska kunna nås. Ytterligare en aspekt som är viktig för barns trygghet är förskolans arbete med att motverka kränkningar och diskriminering. Under senare delen av 2024 besvarade förskolans medarbetare en enkät vars resultat visar på behov av kompetensutveckling kring både kränkningar och orosanmälningar samt hur dessa ska hanteras. Utifrån enkätresultatet blir det därför betydelsefullt att under året genomföra kompetensutvecklingsinsatser gentemot detta tema, parallellt med att rutiner för hantering av misstänkta kränkningar och våld mot barn konkretiseras och tydliggörs.

Agenda 2030:

Nämndmålet bidrar särskilt till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda 2030

Förväntat resultat

- Barnskötare och förskollärare ges i högre utsträckning möjlighet att delta i nätverk där pedagogiska diskussioner utifrån nämndmålet fokuseras.
- Förskolans medarbetare har ökad kunskap kring faktorer som bidrar till att förskolan är en

trygg plats för barn

- Vårdnadshavare upplever i högre grad att förskolan erbjuder en trygg miljö för barnen

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andel barnskötare som deltar i nätverk där pedagogiska relationer fokuseras ökar	50 %		År
Andel förskollärare som deltar i nätverk där pedagogiska relationer fokuseras ökar	75 %		År
Andelen medarbetare i förskolan som har kunskaper om när och hur de ska göra en anmälan om misstänkt kränkande behandling ökar	75 %		År
Andelen medarbetare i förskolan som vet när och hur de ska göra en orosanmälan ökar	80 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan medvetet främjar alla barns möjligheter att utvecklas på lika villkor oavsett kön ökar	93 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan är säker för deras barn ökar	90 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan är trygg, ger omsorg samt bidrar till barnens emotionella utveckling ökar	93 %		År
Antalet IA anmälningar inom kategorin förskolebarn minskar	350		År
Diskrepansen mellan antalet inrapporterade misstänkta kränkningar i diariesystemet och antalet misstänkta kränkningar som medarbetare uppger att de bevitnat minskar.	53		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen erbjuda utbildning i framställan av barnkonsekvensanalys till förskolans verksamhetsutvecklare och strateger	2025-01-01	2025-03-28
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra kompetensutvecklingsinsatser som ger förskolornas ledningsteam ökad kunskap om kränkningar i förskolan och våld mot barn, samt hur dessa ärenden ska hanteras	2025-01-01	2025-06-19

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra en kartläggning över arbetsuppgifter som påverkar förskollärares tid tillsammans med barnen i negativ riktning	2025-01-01	2025-10-16
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen se över, och om behov framträder, revidera befintliga rutiner för misstänkta kränkningar gentemot barn	2025-01-01	2025-06-12
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra insatser som syftar till att öka medarbetarnas kunskaper om det förhållningssätt som begreppet pedagogiska relationer utgår från	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra insatser som syftar till att öka medarbetarnas kunskaper om kränkningar och/eller våld mot barn samt hur dessa ärenden ska hanteras	2025-01-01	2025-06-20

Nämndmål: Förskolans utbildning ger förutsättningar till att varje barn ges ledning och stimulans samt uppmuntras till lek och rörelse

Beskrivning

Målet nås genom att samtliga barn erbjuds ledning och stimulans i form av undervisning som planeras av förskollärare och utgår från definierade behov i verksamheten. Detta förutsätter en organisation som ger tydliga anvisningar kring de behov som finns, samt hur arbetet gentemot dessa ska följas upp och utvärderas. Under 2024 genomfördes en nulägesinventering bland förskolornas ledningsteam. Inventeringens resultat visar att muntlig reflektion med förskollärarna kring deras dokument för uppföljning och utvärdering av undervisning var en betydelsefull parameter för ledningen att bedöma kvalitet utifrån. Den slutsatsen visar att det är betydelsefullt att organisera för återkommande reflektionsmöten mellan ledning och förskollärare som fokuserar den undervisning som bedrivits gentemot givna mål. Utöver undervisning innefattar begreppet ledning och stimulans även en fysisk miljö som uppmuntrar till utveckling och lärande. Stadsdelen har arbetat fram ett gemensamt ställningstagande för vilka miljöer som barnen ska få möjlighet att möta på förskolorna. Ett gemensamt ställningstagande kring likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer bidrar till samstämmighet över stadsdelsområdet, och god kvalitet i miljön på samtliga förskolor.

Det är viktigt att miljön på förskolan inbjuder till lek, då läroplanen gör gällande att leken ska ha en central plats i förskolans utbildning. För barn i förskoleåldern är lek viktigt och i lek får barnen möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta intryck. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar barnens fantasi, inlevelse och föreställningsförmåga, och blir därför en viktig kugge i arbetet med social hållbarhet. Genom att iscensätta lek där barn får möjlighet att leva sig in i andra människors situation ökar också deras förståelse för andra. Förståelse för hur andra känner och mår är i sin tur betydelsefull för att socialt hållbara sammanhang ska komma till stånd.

Lek kan också utmana och stimulera barnens motorik, kommunikation, samarbete och problemlösning samt deras förmåga att tänka i bilder och symboler. Därför är det viktigt att ge barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva glädjen i att vara del av en lekgemenskap. Många lekar bidrar också till att barn rör på sig, och barn ska i förskolan ges

förutsättningar till att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom deltagande i fysiska aktiviteter både inomhus och utomhus. Förskolans utbildning ska ge barn möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom bidra till att de utvecklar ett intresse för att vara fysiskt aktiva. En aktiv livsstil som innefattar daglig rörelse bidrar till god hälsa och välbefinnande, och i detta avseende är förskolan med och lägger grunden till sunda levnadsvanor. Det finns bred evidens för att vanor som grundlagts i barndomen följer individen genom livet, och att barn i förskolan får utveckla både sin lekförmåga och sin rörelseglädje bidrar på så sätt till förbättrad folkhälsa samt social hållbarhet.

Agenda 2030:

Nämndmålet bidrar särskilt till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välståndet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda 2030

Förväntat resultat

- Förskollärare ges i högre utsträckning möjlighet att regelbundet delta i ledarledd reflektion där effekter av genomförd undervisning fokuseras
- Förskolans medarbetare har ökade kunskaper i att bemöta och undervisa flerspråkiga barn
- VH upplever i högre utsträckning att deras barn uppmuntras till rörelse samt erbjuds stimulans och ledning utifrån läroplanens målformuleringar

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andelen förskollärare som regelbundet tar del utav ledarledd reflektion utifrån undervisningens effekter ökar	60 %		År
Andelen medarbetare som genomgått utbildningen "Flerspråkighet i förskolan" ökar	30 %		År
Andelen vårdnadshavare som besvarar förskoleundersökningen ökar.	75 %		År
Andelen vårdnadshavare som uppger att förskolan bidrar till att deras barn visar ett intresse för hållbar utveckling ökar	80 %		År
Andelen vårdnadshavare som uppger att förskolan ger deras barn kognitiv stimulans och ledning ökar	90 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan bidrar till att deras barn dagligen deltar i fysiska aktiviteter ökar	90 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Antalet förskolor som aktivt använder sig av dokumentet "Tillgängliga och likvärdiga lärmiljöer" i planeringen av sina lärmiljöer ökar.	40		År
Antalet förskolor som använder verktyget "språkdomäner" i samband med introduktion ökar.	40		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen erbjuda utbildningen "Flerspråkighet i förskolan" minst tre gånger per verksamhetsår	2025-01-01	2025-12-01
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra en inventering av hur verktyget språkdomäner används i förskolorna i samband med introduktion	2025-08-22	2025-10-24
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra en inventering av innehållet i stadsdelens digitala språkprogram	2025-01-01	2025-08-15
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra en inventering kring hur stadsdelens ställningstaganden för lärmiljöer används på förskolorna	2025-02-01	2025-05-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen Inventera behovet av insatser som förmår att synliggöra lekens betydelse i förskolans utbildning i högre omfattning än vad som idag är möjligt	2025-01-01	2025-05-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra insatser som syftar till att ge medarbetarna ökad kunskap om innehållet i dokumentet "Tillgängliga och likvärdiga lärmiljöer"	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska kontinuerligt erbjuda enhetens förskollärare ledarledd reflektion kring effekter av genomförd undervisning.	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska organisera för att medarbetare inom enheten ska kunna delta i utbildningen "Flerspråkighet i förskolan"	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska se över möjligheterna till att använda verktyget språkdomäner i samband med att nya barn introduceras i förskolan.	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska se över möjligheterna till att påbörja ett arbete gentemot de sociala dimensionerna av hållbarhet utifrån Skolverkets moduler i "Skola för hållbar utveckling"	2025-01-01	2025-06-20

Nämndmål: Förskolans utbildning ger förutsättningar till att varje barn i behov av stöd får det stöd som behövs

Beskrivning

Målet nås genom att barn som långvarigt, eller under kortare perioder, är i behov av stöd får det stöd som behövs för att barnet ska uppleva förskolans utbildning som trygg, rolig och lärorik. Det finns vetenskapligt stöd för att deltagande i förskola är en viktig parameter för att främja barns psykiska välbefinnande, och för barn i behov av stöd framträder detta extra tydligt. En vetenskaplig sammanställning från 2023 visar att förskolepersonalens förmåga att skapa

delaktighet och engagemang hos barnen är viktigare för barns psykiska hälsa än andra, mer kvantifierbara strukturfaktorer. En förutsättning för att förskolan ska kunna verka kompensatoriskt är att barn ges möjlighet att ta del av förskolans verksamhet. Stadsdelen har en hög inskrivningsgrad i förskolan, men det finns trots allt några vårdnadshavare som inte skriver in sina barn i förskolan. Inom stadsdelsförvaltningen behöver kunskaper om orsaker som bidrar till att vårdnadshavare avstår förskola till sina barn vidgas. Stadsdelsförvaltningen behöver utöver det också underlätta för vårdnadshavare att få information om, samt kunna bekanta sig med, förskolans verksamhet. Som ett led i det arbetet planeras för en introduktionsförskola i Solberga.

Alla barn ska få uppleva den tillfredsställelse och glädje det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att vara en tillgång i gruppen. I förskolan ska barn ges möjlighet att utveckla en positiv uppfattning om sig själva som lärande och skapande individer. Detta förutsätter att förskolans utbildning kontinuerligt ses över och analyseras utifrån ett organisations- och grupperspektiv. Det väsentliga i en sådan analys är att åtgärder fokuseras gentemot organisationen och gruppen snarare än gentemot enskilda individer i gruppen.

Samverkan med hemmet såväl som med externa aktörer är särskilt viktigt för att barn i behov av stöd ska kunna erbjudas en inkluderande utbildning som fångar deras engagemang och intresse. Förskolorna ska tillsammans med stadsdelsområdets barnhälsoteam arbeta för att utveckla samverkan med externa aktörer på ett sätt som gör att varje profession bidrar till att barn möts av en trygg och rolig utbildning som lockar till engagemang och delaktighet. Det är i sammanhanget också betydelsefullt att alla som ingår i arbetslaget har förmåga att förstå och samspela med barnen och att skapa tillitsfulla relationer med hemmen, för att på så sätt bidra till att förskolans utbildning blir positiv för barnen.

Agenda 2030:

Nämndmålet bidrar särskilt till omställningen gentemot ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet utifrån mål 3, 4, 5 och 10 i Agenda 2030

Förväntat resultat

- Förskolornas ledningsteam har ökade kunskaper kring hur förskolan kan främja psykisk hälsa hos barn.
- Fler barn med språkproblematik uppmärksammas och erbjuds relevant stöd tidigt
- Vårdnadshavare upplever i högre grad att deras barn erbjuds det stöd som behövs i förskolan samt att kommunikationen med förskolan är förtroendeingivande och tillitsfull.
- Antal tillfällen där funktioner inom förskoleavdelningen möter vårdnadshavare med barn som ännu inte börjat förskolan ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andel barn med språkproblematik som inte uppmärksammas på barnkonferens innan de fyllt fyra år minskar.	40 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andelen beviljade tilläggsbelopp av totala antalet ansökta tilläggsbelopp ökar	80 %		År
Andelen deltagare på barnhälsoteamets utbildningar stämmer i ökad utsträckning med andelen tilläggsbeloppsansökningar kring snarlik motivbild	20		År
Andelen genomförda pedagogiska kartläggningar som fokuseras gentemot insatser på organisations- och gruppnivå istället för individnivå ökar.	50 %		År
Andelen vårdnadshavare som uppger att personalen bemöter dem på ett sätt som skapar förtroende och tillit ökar	90 %		År
Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn får det stöd som behövs i förskolan ökar	90 %		År
Antalet tillfällen då rektorer och köhandläggare besöker stadsdelens introduktionsförskolor samt öppna förskolor ökar	6		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Organisera för att medarbetare vid behov kan ta del av barnhälsoteamets utbildningsinsatser	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra insatser som syftar till att förskolornas ledningsteam får ökad kunskap om hur förskolan kan främja barns psykiska hälsa	2025-01-01	2025-12-19
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen möjliggöra öppen förskola/introduktionsförskola i lokaler i Solberga	2025-01-01	2025-09-01
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningens enhet för barnhälsa erbjuda stöd i implementeringen av materialet "Pedagogisk kartläggning"	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningens enhet för barnhälsa genomföra en inventering av utbildningsinsatser genomförda av barnhälsoteamet i förhållande till innehåll i tilläggsbeloppsansökningar	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningens enhet för barnhälsa organisera för samverkansmöten mellan introduktionsförskolor/öppna förskolor och rektorer/köhandläggare i syfte att öka inskrivningsgraden	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningens enhet för barnhälsa ta fram underlag som gör det möjligt att följa andelen barn med språkproblematik som inte uppmärksammas innan fyra års ålder på barnkonferens.	2025-01-01	2025-04-01

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningens enhet för barnhälsa ta fram underlag som gör det möjligt att följa andelen pedagogiska kartläggningar som genomförs enbart på organisations- och gruppnivå inför handledning.	2025-01-01	2025-06-20
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska implementera materialet "Pedagogisk kartläggning" på förskolorna	2025-01-01	2025-06-20

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens sociala verksamheter ger invånare stöd i enlighet med gällande lagar.

Förebyggande arbete och tidiga samordnade insatser

Stadsdelsnämnden kommer att fortsätta prioritera det uppsökande och förebyggande arbetet samt öka möjligheten till tidiga och samordnade insatser genom erbjuda insatser i egen regi till barn, unga och vuxna. Socialtjänsten ska förstärka sin samverkan med förskolan för att tidigare identifiera barn som behöver extra hjälp och stöd. Föräldrastödet som riktar sig till alla, liksom det som är avsett för specifika målgrupper med särskilda behov, ska fortsätta att utvecklas. Stöd till föräldrar genom familjecentraler, föräldrarådgivare och föräldrastödsprogram finns att tillgå. Föräldrarådgivarnas arbete ges i nära samverkan med Region Stockholm via de två familjecentraler som finns. Stadsdelsnämndens skolsociala insatser ska fortsätta sitt utvecklingsarbete med att förbättra skolnärvaron, och är aktiva i flera utvalda grundskolor för elever i årskurs fyra till nio. Familjerätt sydväst erbjuder stöd till föräldrar som inte bor tillsammans och har frågor om vårdnad, boende och umgänge, för att hjälpa dem att komma överens och hitta sätt att samarbeta.

Utveckling och införande av kunskapsbaserade åtgärder för att förhindra att ungdomar involveras i kriminalitet, fortsätter liksom arbetet för att tillhandahålla adekvat samordnat stöd till barn och ungdomar med komplexa vårdbehov. Stadsdelsnämnden stärker samordningen och förbättrar metoderna för att hantera våld i nära relationer genom att förbättra rutiner, arbetsprocesser och screening. Stadsdelsnämnden fortsätter inom ramen för detta, arbetet med Islandsmodellen, där samverkan med polis och socialjour garanterar att barn och vuxna som utsatts för våld erhåller det skydd och stöd som de har rätt till.

Samverkan, samarbete och samlokalisering med skola, hälso- och sjukvård, förskola, polis, och föreningsliv prioriteras. Stadsdelsnämnden samverkar med civilsamhället i syfte att etablera fler ideella nattvandringsgrupper i stadsdelsområdet.

Stadsdelsnämnden ansvarar för att en samordnad individuell plan (SIP) upprättas när insatser krävs från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården, och tillämpar även andra modeller och metoder för att tillhandahålla individcentrerat stöd. En god förståelse för sekretess och dela information ökar samarbetsmöjligheterna och förmågan att ge adekvat stöd när det behövs. Anmälningarna gällande oro för barn och ungdomar ökar till följd av samverkan, och socialtjänsten återkopplar alltid till anmälaren.

Kunskapsbaserat stöd till invånare med stora behov

Ett varierat utbud erbjuds vad gäller kunskapsbaserade insatser som motsvarar invånarnas behov i stadsdelsområdet. Stadsdelsnämnden ger insatser med god kvalitet och har en hög och tillgänglig service i egen regi för barn, ungdomar, vuxna, föräldrar och anhöriga. Handläggning sker rättssäkert, med hög transparens.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Utredningar och erbjudanden om insatser baseras på individuella behov och önskemål, med en hög grad av delaktighet i den egna genomförandeplanen, vilket ger stort inflytande över hur insatserna genomförs. Stadsdelsnämnden fortsätter att arbeta enligt stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Inflytande, delaktighet och självbestämmande är avgörande, och uppföljningen av hur stöd- och servicetjänster fungerar bidrar till självständighet och jämlika livsvillkor.

Socialpsykiatrin fortsätter att arbeta med arbetsinriktade insatser och sysselsättning för sin målgrupp. Stadsdelsnämnden erbjuder stödinsatser som boendestöd, öppen träfflokal och sysselsättning till målgruppen. Insatser till personer som står långt från arbetsmarknaden fokuserar på återhämtning och hälsofrämjande insatser. För att främja hälsan hos målgruppen planerar stadsdelsnämnden att utveckla och koordinera insatser för att öka medvetenheten om tillgängliga aktiviteter och fortsätta tillhandahålla friskvårdskort på stadens simhallar. Ledsagning och ledsagarservice för barn och unga vuxna med funktionsnedsättningar säkerställer att de regelbundet kan delta i fritidsaktiviteter.

Det pedagogiska ramverket lägger även fortsatt grunden för arbete av hög kvalitet genom att ge medarbetarna grundläggande kompetens och fördjupad förståelse för olika typer av funktionsnedsättningar. Dessutom fortsätter satsningen på utbildning och validering för stödassistenter och stödpedagoger.

Rådet för funktionshinderfrågor tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar och ska ges möjlighet att lämna synpunkter på ärenden som berör personer med funktionsnedsättning.

Agenda 2030

Stadsdelsnämnden arbete och insatser bedöms stödja och bidra till mål 3. God hälsa och välbefinnande, 10. Minskad ojämlikhet samt 5. Uppnå jämställdhet i enlighet med Agenda 2030 hållbarhetsmål. Genom att säkerställa tillgången på kunskapsbaserade insatser och stöd, bidrar vi till att människor kan nå sin fulla potential och därmed bidra till samhällets utveckling. Analyser baserade på könsuppdelad statistik genomförs, och åtgärder vidtas vid obefogade skillnader, med stödfrågor för jämställdhetsanalyser som används för uppföljning. Att leva ett liv utan våld och diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet. Barnrättsperspektivet förstärks i alla verksamheter genom ökad kompetens, förbättrad samverkan och samordning, samt genom att konsekvensanalyser för barn genomförs. Barn bör vara involverade, få information och feedback om händelser och delta i bedömningar som berör dem.

Metoder som tjänstedesign ska tillämpas i innovationsarbetet för att på bästa sätt kunna erbjuda insatser och verksamheter som svarar mot målgruppers behov och önskemål.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24 %	24 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	89 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	92 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	80 %	År
 Andel familjehemsplacerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel institutionsplacerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan		Fastställs 2025	Tertial
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	80 %	År
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)	85 %	85 %	År
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	80 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: Barn och ungdomar har goda uppväxtvillkor

Beskrivning

Målet uppnås genom effektiv samverkan, kunskapsbaserat förebyggande arbete, tidiga och samordnade insatser, samt intensivt stöd till barn och ungdomar samt deras föräldrar med stora behov. Fokus ligger på en lättillgänglig socialtjänst med förebyggande åtgärder. Resurser och metoder anpassas efter den nya socialtjänstlagen. Utvecklingsarbetet för att prioritera proaktivt och förebyggande arbete fortsätter, liksom möjligheten att erbjuda tidiga och samordnade insatser. Socialtjänsten ska stärka samarbetet med förskola och skola för att tidigt identifiera barn i behov, så att stöd kan ges till föräldrar. Arbetet inkluderar familjerättsliga frågor, uppsökande verksamhet och insatser, med eller utan biståndsbeslut. Barn som behöver stöd är involverade i sin utredning och erhåller insatser av hög kvalitet.

Effektiva modeller och samverkansstrukturer ska användas för att tidigt fånga barn och ungdomar som riskerar att fara illa. Utgångspunkten ska vara att harmonisera och likställa arbetet i hela staden. Medarbetarna driver arbetet med fokus på jämställdhet, jämlikhet och barns rättigheter. Stadsdelsnämnden kommer även att genomföra aktiviteter kopplat till ANDTS-programmet i samtliga verksamheter.

Förväntat resultat

- Effektiva insatser leder till att färre barn och ungdomar återaktualiseras.
- Fler barn är delaktiga i genomförande av sina insatser.
- Fler föräldrar erbjuds stöd och får verktyg för föräldraskap.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Preventionsindex ANDTS	79		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska erbjuda fler öppna insatser till barn, ungdomar och familjer utan föregående biståndsbeslut	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla nya arbetsätt och stärka samverkan för att öka flödet av ärenden från myndighetsutövning till första linjens socialtjänst.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla samarbetet för familjer aktuella inom familjerätten och verksamhetsområde barn, unga och familj	2025-01-01	2025-08-31

Nämndmål: Personer med funktionsnedsättning och inom socialpsykiatri, garanteras självbestämmande och möjligheten att delta på lika villkor i samhället genom stödinsatser som tillhandahålls av stadsdelsnämnden.

Beskrivning

Målet nås genom att erbjuda invånare med fysisk och psykisk funktionsnedsättning individuellt anpassade stödinsatser av hög kvalitet. Insatserna baseras på den enskildes behov och önskemål, med stor vikt vid delaktighet i processen. Verksamheterna är av hög kvalitet, rättssäkra, jämlika, jämställda och främjar delaktighet. Prioritet ges åt en tillgänglig socialtjänst med förebyggande åtgärder. Resurser och metoder anpassas efter den nya socialtjänstlagen. Personer med funktionsnedsättning får stöd för att vara en aktiv del av samhället. Barn och unga vuxna med funktionsnedsättningar får det stöd de behöver, inklusive möjligheten att regelbundet delta i fritidsaktiviteter. Pilotprojektet DigiJag ska erbjuda en tillgänglig digital miljö där personer med kognitiva funktionsnedsättningar ska kunna mötas, dela med sig och ta del av samhällsinformation.

Stöd och service tillhandahålls i form av exempelvis boendestöd, grupp- eller servicebostäder, sysselsättning, daglig verksamhet. Fysisk aktivitet och hälsa beaktas vid upprättande och uppföljning av genomförandeplaner eller samordnade individuella planer. Inom ramen för god och nära vård och nya socialtjänstlagen hålls medborgardialoger och nämndens medarbetare erbjuds utbildning i SIP, suicidprevention och psykisk ohälsa genom utbildningen "Bryt myten".

Samarbete med Skärholmen ses över om det går att få in delar av det pedagogiska ramverket i introduktion till vikarier.

Förväntat resultat

- En större andel användare med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som behöver stöd är nöjda med de insatser de får.
- Ett ökat antal barn och ungdomar med funktionsnedsättning deltar i planeringen av deras insatser.
- Fler vuxna med funktionshinder upplever att de har möjlighet att påverka utformningen av deras insatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomförandeplaner ska finnas i alla ärenden	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden genomför fler aktiviteter för att främja fysisk aktivitet för personer med funktionsnedsättning	2024-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska erbjuda öppna insatser utan föregående biståndsbeslut till personer med funktionsnedsättning	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Vuxna invånare lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

Beskrivning

Målet nås genom att personer får stöd utifrån egna förutsättningar för att kunna delta i samhällets gemenskap och leva ett självständigt liv. Insatser i egen regi erbjuds i ett tidigt skede vilket minskar risken för att större åtgärder behöver erbjudas på längre sikt.

Barnrättsperspektivet beaktas när en förälder aktualiseras hos socialtjänsten så att barnets behov kan tillgodoses.

Vuxna med beroendeproblematik erbjuds stöd och samverkan kring personer med samsjuklighet prioriteras. Samordning med Region Stockholm pågår och utvecklas med syftet att ge en god och nära vård. Arbetet för en lättillgänglig socialtjänst med förebyggande insatser är i fokus. Resurser och arbetssätt utvecklas och anpassas för den nya socialtjänstlagen. SIP genomförs när så är möjligt.

Vuxna och barn som är utsatta för våld i nära relation eller utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck upptäcks och får stöd samt erbjuds insatser. Nämnden implementerar arbetssättet "Bryt upp", som innebär ett sammanhållet samt praktiskt stöd till invånare som har utsatts för våld i nära relation. Våldsutövare erbjuds stöd att förändra sitt beteende.

Förväntat resultat

- Fler vuxna med beroendeproblematik får stöd.
- Fler vuxna får stöd vid våld i nära relation
- Nyanställda inom berörda verksamhetsområden erbjuds utbildning i SIP, psykisk ohälsa och suicidprevention.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska erbjuda öppna insatser utan föregående biståndsbeslut till vuxna med beroendeproblematik	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att äldreomsorgens nationella värdegrund och hög rättssäkerhet ska genomsyra äldreomsorgens verksamheter och insatser. Äldreomsorgens insatser ska vara av hög kvalitet, ge trygghet och stärka den äldres förmåga att leva ett värdigt och självständigt liv.

Äldrevänlig stad

Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar utifrån Handlingsplanen för en Äldrevänlig stad för en tillgänglig och inkluderande verksamhet, som ska främja ett aktivt och självständigt liv. Arbetet med handlingsplanen för en Äldrevänlig stad fortsätter. Äldreomsorgen bedriver uppsökande verksamhet och erbjuder äldre personer sociala, kulturella och fysiska aktiviteter som bidrar till en vardag med hög livskvalitet och främjar ett hälsosamt åldrande. Nämndens pensionärsråd är engagerat och har en aktiv roll. Äldreomsorgen ska fortsatt utveckla

samarbetet med pensionärsorganisationer, föreningar och civilsamhället. Äldreomsorgen arbetar kontinuerligt med utvecklingen av hanteringen av synpunkter och klagomål för att försäkra att de äldres åsikter beaktas och integreras i det systematiska kvalitetsarbetet.

Hälsofrämjande och förebyggande arbete

Det förebyggande och uppsökande arbetet inom äldreomsorgen fokuserar på att motverka isolering och ofrivillig ensamhet. Mötesplatserna är välkomnande för alla, oavsett kön, sexuell läggning eller etnicitet. Dessa platser samt aktivitetscentrum för seniorer ger möjligheter för socialt umgänge, deltagande i aktiviteter, motion och kulturella upplevelser, vilket bidrar till att främja god hälsa. Äldreomsorgen ska utreda hur samarbetet samt andra samverkansformer tex. genom idéburet offentligt partnerskap (IOP) med föreningar och andra aktörer kan utvecklas. Det inom ramen för det förebyggande uppdraget med beaktande av de förändringar som den nya socialtjänstlagen medför.

Kunskapsbaserat stöd till invånare

Enligt den nya socialtjänstlagen ska socialtjänsten vara kunskapsbaserad och verksamheten ska utföras i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Äldreomsorgen tillhandahåller insatser av god kvalitet för äldre som behöver omsorg, genom en rättssäker och likställd biståndsbedömning, professionell hemtjänst och trygga vård- och omsorgsboenden. Skapa förutsättningar för att erbjuda hemtjänst i egen regi dygnet runt.

God och nära vård och omsorg

Äldreomsorgens arbete för att tillhandahålla god och nära vård och omsorg baseras på Stockholms stads övergripande handlingsplan. Stadsdelsnämnden och Regionen ska fortsätta att utveckla samverkan, såsom kommunikationen, mötesformer och arbetssätt. Viktiga frågor är sammanhållna vårdkedjor vid övergång och utskrivning från slutenvården, samarbete med hemsjukvården, mobila arbetssätt, teamarbete samt utveckla digitalisering och välfärdsteknik för ökad trygghet, värdighet, självständighet och självbestämmande. Digitalisering och välfärdsteknik inom äldreomsorgen utifrån Digitaliseringsplan 2024 med inriktning 2025-2026. Äldreomsorgen följer den prioriteringsordning som är framtagen av Äldreförvaltningen i införandet av välfärdsteknik.

Samordnad individuell plan (SIP) upprättas tillsammans med den enskilde när insatser behövs från socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Biståndshandläggaren är uppmärksam på och agerar efter den enskildes förändrade behov för att säkerställa rätten till en SIP.

Stadsdelsnämnden och Regionens hälso- och sjukvård i stadsdelsområdet fortsätter att utveckla samverkan med satsningar på kvalitetshöjande insatser för en god och nära vård och omsorg. Enheten för förebyggande arbete och Beställarenheten Äldre samverkar med primärvården, i syfte att utveckla och genomföra hälsosamtal med seniorer, för att bland annat att uppmärksamma och förebygga ofrivillig ensamhet. Tryggt mottagande för en säker och trygg hemgång efter sjukhusvistelse ska fortsätta att utvecklas. Satsningar pågår utifrån IVO:s granskning inom hälso- och sjukvården för att säkerställa att vården för den enskilde är patientsäker.

Hållbart ledarskap och medarbetarskap

Det nära ledarskapet och en god arbetsmiljö ska fortsätta att stärkas och utvecklas. Satsningar för att förbättra känslan av medarbetarskap, engagemang för det egna arbetet, brukarfokus, organisationen och kollegorna fortsätter. Äldreomsorgen arbetar för en god kompetensutveckling och kompetensförsörjning. Arbetet för att öka antalet undersköterskor inom äldreomsorgen fortsätter. Fortsatta prioriterade satsningar är undersköterskeutbildning, språkutveckling, förbättrad kompetens inom psykisk hälsa och missbruk, Stjärnmärkt demensomsorg samt ökad medicinsk kompetens.

Jämställdhet och mänskliga rättigheter

Äldreomsorgen strävar efter jämställdhet genom att kontinuerligt följa upp och analysera skillnader och vid omotiverade skillnader vidtas åtgärder. Hälsofrämjande aktiviteter riktade mot män kommer att fortsätta att prövas för att nå fler inom målgruppen.

Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli. Inom äldreomsorgen innebär det att äldre har rätt till information om möjligheterna att erhålla hela eller en stor del av sin omsorg på något av minoritetsspråken, i syfte att ge de äldre möjlighet att bevara sitt språk och sin kulturella identitet. Äldreomsorgen ska uppmärksamma minoriteters olika högtider samt fortsatt informera om minoriteters rättigheter.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser bedöms stödja och bidra till mål 2. Ingen hunger, 3. God hälsa och välbefinnande, 5. Jämställdhet och 10. Minskad ojämlikhet i enlighet med Agenda 2030 hållbarhetsmål.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel nöjda omsorgstagare	81 %	81 %	År
 Andel nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	93 %	93 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	87 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	80 %	80 %	År
 Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,04	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	69 %	69 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med äldrenämnden, i syfte att fortsatt stärka stadens arbete med ramtid, implementera och arbeta efter tillämpningsanvisningarna så att beställare och utförare får en bättre förståelse för varandras roller och uppdrag samt stärka samverkan mellan dem	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Äldre har ett tryggt, hälsosamt och självständigt liv samt en god personcentrerad vård och omsorg

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens verksamheter och insatser utgår från ett salutogent förhållningssätt där trygghet, hälsa och välbefinnande står i fokus. Äldre i behov av stöd erbjuds insatser av god kvalitet. Utgångspunkten är den enskildes behov och önskemål med en hög grad av delaktighet i utformandet av sin omsorg. Verksamheterna är rättssäkra och likställiga, bidrar till delaktighet samt håller god kvalitet och hög kontinuitet.

Stadsdelsnämndens uppsökande och förebyggande arbete spelar en viktig roll i att motverka ofrivillig ensamhet och isolering. Mötesplatser och aktivitetscenter för seniorer ger möjligheter för socialt umgänge och deltagande i olika aktiviteter som främjar god hälsa. Äldre har tillgång till ett brett utbud av aktiviteter och erbjuds dagliga utevistelser. Äldreomsorgens verksamheter tar del av stadens satsning för kulturevenemang riktade till äldre.

Maten och måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen ska fortsätta att förbättras för att förebygga undernäring och främja god hälsa. Utvecklingen av en personcentrerad vård inom hälso- och sjukvården kommer också att fortsätta. Dessutom kommer stödet till anhöriga fortsätta att utvecklas för att stärka anhörigperspektivet inom verksamheterna.

Medarbetare erbjuds kontinuerlig kompetensutveckling utifrån behov. Satsningar fortsätter för att stärka kompetensen för språk, demensomsorg, geriatrik, psykisk ohälsa, palliativ vård, hbtqi, våld i nära relation och missbruksproblematik. Omvårdnadspersonal i äldreomsorgen erbjuds kompetensutveckling via ESF-projektet "Kompetensförsörjning inom äldreomsorgen" för att möta kommande kompetenskrav avseende undersköterskor och vårdbiträden.

Förväntat resultat

- Ökad andel äldre som känner sig trygga och nöjda med utformandet av sin äldreomsorg.
- Ökat välbefinnande och meningsfullhet hos seniorer genom förebyggande verksamhet.
- Öka verksamhetens kvalitet genom en patientsäker och personcentrerad vård och omsorg.
- Öka verksamhetens kvalitet genom att utveckla nya arbetssätt och det systematiska kvalitetsarbetet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Alla äldre som är berättigade har erbjudits munhälsobedömning	100 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andel genomförda egenkontroller i HSL dokumentation enligt årshjul	100 %		År
Andel genomförda riskbedömningar (Trycksår, undernäring, fall)	90 %		Tertial
Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	75 %		År
Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård och omsorgsboenden	75 %		År
Andel verksamheter där alla äldre som är berättigade har erbjudits munhälsobedömning	100 %		År
Andel verksamheter med genomförda riskbedömningar (trycksår, undernäring, fall)	100 %		År
Andel verksamheter som genomfört samtliga egenkontroller i HSL-dokumentation	100 %		År
Andel verksamheter som har utsedda HSL ombud inom minst tre områden	100 %		År
Andelen patienter som har en genomförd läkemedelsgenomgång	99 %		År
Andelen verksamheter där patienterna har en genomförd läkemedelsgenomgång	100 %		År
Andelen verksamheter som genomför matsvinnsmätningar minst 1g/år	100 %		År
Andelen verksamheter som genomför måltidsobservationer minst 1g/år	100 %		År
Andelen verksamheter som genomför nattfastemätningar 2ggr/år	100 %		År
Andelen verksamheter som genomfört punktprevalensmätning 2 gånger på år	100 %		År
Andelen äldre som har en nattfasta på 11 timmar eller mindre	90 %		Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Genomförd punktprevalensmätning 2 g/år	100 %		År
I varje verksamhet finns måltidsombud	100 %		År
På varje enhet finns följande HSL ombud: Palliativt ombud, Dokumentationshandledare Hygienombud och SNUDD	75 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska delta i ESF-projektet "Kompetensutveckling inom äldreomsorgen"	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska fortsätta att utveckla arbetet med digitalisering och välfärdsteknik inom äldreomsorgen.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska fortsätta att utveckla den interna och externa samverkan för en god och nära vård och omsorg samt förebyggande och hälsofrämjande insatser inom äldreomsorgen.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska inom äldreomsorgen fortsätta att utveckla och erbjuda insatser av god kvalitet utifrån interna och externa uppföljningsresultat.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska säkerställa att äldreomsorgens medarbetare får kompetensutveckling kring bemötande av särskilt sårbara grupper - Våld i nära relation, hbtqi och psykisk ohälsa.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska ta fram en kompetensutvecklingsplan för de medarbetare inom äldreomsorgen som inte uppnår kriterierna för skyddad yrkestitel.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska vidareutveckla arbetet kring kost, nutrition och måltidsupplevelsen i äldreomsorgen.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska öka kännedom och tillgänglighet för Nationella minoriteteters rättigheter inom äldreomsorgens verksamheter.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens verksamheter inom äldreomsorgen ska följa upp hur de idag arbetar med avvikelser samt lex Sarah och utifrån resultatet vidareutveckla sina arbetssätt	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verka för att skapa goda förutsättningar för ett levande kultur-, idrotts- och föreningsliv med lokal förankring.

Stadsdelsnämnden kommer under 2025 att genomföra ett utvecklingsarbete inom områdena kultur, civilsamhälle och näringsliv och har tillsatt en samordnare för frågorna. Genom att knyta dessa frågor, samt trygghetsarbetet, närmare varandra ser nämnden möjlighet att skapa synergieffekter i arbetet. Vidare kommer samverkan med civilsamhället att intensifieras genom att ta fram en plan för fortsatt arbete med Idéburet offentlig partnerskap (IOP). Syftet är att öka kunskapen inom organisationen samt att använda samverkansformen i högre utsträckning i

arbetet med komplexa utmaningar. Nämnden kommer under året att verka för att fler IOP ska tecknas och för att möjliggöra för fler och mer tillgängliga föreningslokaler inom stadsdelsområdet.

Föreningsbidrag och samverkan

Stadsdelsnämnden arbetar löpande för att stärka det lokala föreningslivet, ta tillvara på lokalt engagemang och skapa förutsättningar för delaktighet i utvecklingsfrågor. Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag och bidrar på det sättet till att utveckla kultur-, idrotts- och fritidsverksamheter i stadsdelsområdet. Vid bidragsgivning till föreningar samordnas regler och arbetssätt med stadens andra bidragsgivare för en effektivare handläggning och bättre service.

Under 2025 väljer stadsdelsnämnden för andra året i rad att höja budgeten stödet till föreningar med över 30 procent. Detta en ökning från 900 000 kronor till 1 200 000 kronor. Stödet fördelas med 1 000 000 kronor till Verksamhetsstöd och 200 000 kr till Arrangörsstöd 1 och 2.

Stadsdelsnämnden initierar samarbeten som utvecklar och stärker nätverk till och mellan föreningar och deras verksamheter. Under 2025 kommer ett föreningsnätverk att etableras där nämnden bland annat kommer att erbjuda möjlighet till stöd i samband med ansökning av föreningsbidrag. Nätverket kommer att utformas tillsammans med föreningar för att på bästa sätt svara mot deras behov.

Kultur och evenemang i offentliga rummet

Stadsdelsnämnden arbetar för att underlätta för närvaron av kultur i det offentliga rummet och kommer under 2025 att lägga ett särskilt fokus på att stärka Teaterparken som evenemangsplats. Bland annat kommer Stadsteatern att förlägga delar av sitt sommarprogram, Parkteatern, i stadsdelsparken. Arbetet med kultur och evenemang i stadsmiljön är även en viktig del av nämndens arbete med platsaktivering för att öka tryggheten i stadsdelsområdet. Under året kommer nämnden bland annat att fortsätta erbjuda aktiviteter på torgen i Älvsjö och Liljeholmen under sommaren. Vidare kommer ett utvecklingsarbete göras inom ramen för platssamverkan tillsammans med aktörer från civilsamhället och näringslivet i syfte att stärka arbetet med platsutveckling.

Lek, rörelse och rekreation för alla

Stadsdelsområdets parker, naturområden och spontanidrottsytor är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation. Stadsdelsnämnden arbetar i utveckling och planering utifrån ett tillgänglighets- och jämställdhetsperspektiv för att den offentliga miljön ska vara anpassad för olika målgrupper. Enkelt avhjälpna hinder avvärjs löpande. Stockholms stads program för idrott, motion och friluftsliv ligger till grund för nämndens utvecklingsarbete för att främja möjligheter till rörelse för alla.

Under 2025 kommer rörelsefrämjande investeringar att göras - bland annat genom två större lekplatsupprustningar samt anläggandet av ett antal pingisbord runtom i stadsdelsområdet. I Marievik kommer stadens första hamnbad att öppna i sommar. Framöver kommer förvaltningen att bidra till att fler badplatser skapas genom att bland annat ingå i trafikkontorets badsamordningsgrupp, där man kommer att diskutera möjligheter till nya bad och bastubad i staden. Därtill kommer utvecklingen av badplatsen i Vinterviken att fortsätta utvecklas.

Ett aktivt friluftsliv ska främjas, bland annat genom att underlätta för och uppmuntra fler målgrupper att ta del av stadsdelsområdets skogar, stråk och sjöar.

Under 2025 ska ett fritidsbibliotek etableras i stadsdelsområdet. Fritidsbiblioteket syftar till att erbjuda fler invånare möjlighet att låna fritidsutrustning, och därmed främja lek och motion för alla.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	87 %	76 %	År
 Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	58 %	57 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	78 %	77 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	79 %	79 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	70 %	67 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 AB Stockholmshem ska i samarbete med Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd utreda att omvandla AB Stockholmshems panncentral i Solberga till ett kulturhus/allaktivitetshus där etablering av lokalt föreningsliv, kulturskola och fritidsverksamhet ingår. Möjligheten till extern finansiering ska ingå som en del av utredningsarbetet	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt kultur- och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden möjliggör för det lokala kulturlivet och arbetar för att erbjuda ett varierat utbud av kultur och evenemang för barn, unga och vuxna. Under 2025 ska ett särskilt fokus läggas på att i större utsträckning genomföra aktiviteter tillsammans med aktörer från civilsamhället samt att stärka samverkan med andra förvaltningar och bolag. För att komplettera och stärka utbudet som nämnden erbjuder fördelas föreningsbidrag i form av arrangörs- och verksamhetsstöd.

Inom förskolan erbjuds en utbildning där kultur i olika former utgör en naturlig del av undervisningen och där barn får erfara en mångfald av kulturuttryck både för, av - och med barn. Inom fritidsverksamheten erbjuds ett brett utbud av kulturaktiviteter samt möjligheten för unga att själva genomföra kulturprojekt. För äldre och personer med funktionsnedsättning erbjuds kulturaktiviteter som skapar stimulans och gemenskap.

I syfte att ytterligare stärka arbetet med kultur i stadsdelsnämndens verksamheter kommer ett nätverk för kulturombud att etableras under 2025.

Förväntat resultat

- Barn, unga, vuxna och äldre i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- Samarbetet med civilsamhället stärks och utvecklas.
- Fler av stadsdelsnämndens verksamheter har kulturombud.
- Antalet förskolor där kultur på minoritetsspråk finns representerade i lärmiljön ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Antal barn från tre års ålder som under senaste tolv månadersperioden erbjudits en kulturupplevelse organiserad av professionella aktörer	3 500		År
Antal förskolor som erbjuder kultur på minoritetsspråk i lärmiljön	40		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska i samverkan underlätta för föreningar att hitta lokaler	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska inrätta en samordnare för kultur-, civilsamhälle- och näringslivsfrågor	2025-01-01	2025-01-31
Stadsdelsnämnden ska stärka föreningars möjlighet att delta i utvecklingsfrågor	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska ta fram en plan för arbetet med IOP	2025-01-01	2025-04-30
Stadsdelsnämnden ska verka för att fler föreningar deltar i platssamverkan	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens verksamheter som arbetar med kultur utser ett kulturombud	2025-01-01	2025-05-31

Nämndmål: Nämnden erbjuder platser och aktiviteter som inbjuder till lek, rörelse och rekreation för alla

Beskrivning

Målet nås genom att berörda verksamheter erbjuder rum och aktiviteter för respektive målgrupp, i enlighet med stadens program för idrott, motion och friluftsliv. Programmet beskriver hur stadens verksamheter ska arbeta utifrån målet att alla ska ha möjlighet att röra på sig samt ta del av den natur staden erbjuder.

Målet nås även genom att stadsdelsnämnden arbetar utifrån ett tillgänglighets- och jämställdhetsperspektiv i verksamhetsplaneringen samt den dagliga driften av stadsmiljön.

Insatser görs löpande för att utveckla park- och naturområden och spontanidrottsytor i syfte att de ska vara tillgängliga och inbjuda till lek och rörelse för alla.

Förväntat resultat

- Verksamheter erbjuder sina målgrupper aktiviteter som går i linje med Programmet för idrott, motion och friluftsliv.
- Tillgänglighets- och jämställdhetsfrågor genomsyrar nämndens arbete med rekreationsytor och rörelsefrämjande aktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska etablera ett fritidsbibliotek.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska kartlägga vilka större idrottsytor som inte ligger på y-mark (idrottsmark) i syfte att skapa ett register över dessa	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska stärka tillgängligheten i stadsmiljön genom att testa metoder som tillgänglighetsvandringar, i samverkan med rådet för funktionshinderfrågor.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens verksamheter som har uppdrag i stadens program för idrott, motion och friluftsliv ska formalisera sina arbetsätt kring uppdragen	2025-01-01	2025-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet "Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning" genom att systematiskt implementera Miljöprogram 2030 samt tillhörande handlingsplaner och andra för staden relevanta styrdokument. Stadsdelsnämndens samlade åtaganden fram till 2030 finns i den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.

Miljöprogram 2030 skärper ytterligare stadens mål inom områden som klimaträttvisa, cirkularitet, resurseffektivitet och konsumtionsbaserade utsläpp. Stadsdelsnämnden ska göra sitt yttersta för att bidra till stadens ambition om vara världsledande i den gröna omställningen.

Samverkan är en förutsättning för klimatomställningen och nämnden arbetar ständigt med att utveckla samverkan med andra aktörer samt innovationskraften i sitt klimat- och miljöarbete. Nämnden ansöker löpande om investeringsmedel för att kunna genomföra åtgärder där behoven och effekterna bedöms vara som störst. I samband med verksamhetsplanen kommer nämnden att ansöka om medel för arbete med att stärka den biologiska mångfalden, för arbete enligt stadens trädsmål, samt för åtgärder som syftar till att anpassa stadsdelsområdet till ett förändrat klimat.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att minska klimatpåverkan från konsumtion, fasa ut fossila bränslen, minska energiförbrukningen, stärka naturliga kolsänkor, samt i större utsträckning tillämpa en cirkulär ekonomi.

Stadsdelsnämnden ska integrera ett rättviseperspektiv i klimat- och miljöarbetet.

Rättviseperspektivet har två dimensioner: dels handlar det om att de som orsakar störst klimatbelastning också ska göra den största förändringen, och dels handlar det om att särskilt sårbara grupper ska skyddas samt gynnas av ett handlingskraftigt miljö- och klimatarbete. Därtill ska stadsdelsnämnden i större utsträckning involvera och engagera invånare i arbetet.

Konsumtionsbaserade utsläpp

Livsmedelsinköp är stadsdelsnämndens största källa till utsläpp av växthusgaser. Arbetet med att öka andelen ekologisk, växtbaserad, lokalproducerad och säsongsanpassad mat i stadens verksamheter fortsätter att vara en prioriterad fråga under 2025. Matens klimatpåverkan ska minska genom att nämnden fortsätter arbeta med att göra klimatsmarta inköp av livsmedel samt löpande följer upp avtal inom verksamheter som beställer måltider. Regelbunden uppföljning via verktyget Tendmill, samt erfarenhetsutbyte mellan verksamheter, kan också nämnas som metoder för att minska utsläppen från livsmedel ytterligare under 2025.

Arbetet med matsvinn kommer att gå in i en mer offensiv fas, då fokus ska gå från mätningar av svinn till att förebygga svinn. Vidare består arbetet av kontinuerlig uppföljning av statistik och att främja det interna lärandet mellan verksamheter.

Stadsdelsnämnden arbetar löpande för att minska användningen av engångsprodukter med ett särskilt fokus på en hållbar och minskad plastanvändning.

Klimatpositiv stad och fossilfri organisation

Stadsdelsnämndens verksamheter följer stadens rese- och mötespolicy, och har en plan för utfasning av fossila bränslen i fordonsflottan och maskinparken till 2030. Parallellt med utsläppsminskande åtgärder görs ett arbete för att stärka naturliga kolsänkor inom stadsdelsområdet, bland annat genom användandet av biokol för att genom koldioxidlagring bidra till målet om en klimatpositiv stad 2030.

Energiförbrukning och effektivisering

Stadsdelsnämnden ska under mandatperioden minska energianvändningen med minst 10 procent genom smart digital styrning, utfasning av energikrävande belysning och vitvaror, energieffektiviserande åtgärder, samt beteendeförändringar.

Cirkularitet

Stadsdelsnämnden har ett cirkulärt förhållningssätt inom organisationen och arbetar i enlighet med avfallshierarkin i syfte att förebygga avfall. Det avfall som uppstår sorteras och tas om hand för att skydda människors hälsa och naturen.

Stadsdelsnämnden använder stadens interna återbrukscentrum, Stocket, som ett prioriterat alternativ i samband med inköp av möbler och inventarier till stadens verksamheter.

Stadsdelsnämndens verksamheter ska se över sina konsumtionsmönster, för att i större utsträckning reparera, låna, hyra eller återbruka framför att konsumera nytt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel upphandlingar som bidrar till cirkularitet	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Inköpta förbrukningsartiklar i plast i stadens verksamheter		Fastställs 2025	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel	1,4 kg CO2 per kg livsmedel	1,5 kg CO2 per kg livsmedel	År
 Köpt energi i stadens organisation	2,9 GWh	1 735 GWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna revidera riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad, i linje med stadens reviderade strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. Riktlinjerna ersätter stadsdelsnämndernas befintliga riktlinjer	2025-01-01	2025-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för ett stärkt klimatarbete i stadsdelsnämnderna, med fokus på involvering och delaktighet	2025-01-01	2025-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utifrån stadens styrdokument avseende miljö och klimat redovisa hur de jobbar lokalt med implementeringen av programmen	2025-01-01	2025-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda vad som krävs och påbörja åtgärder för att efterkomma kravet på källsortering på välbesökta platser såsom parker och torg i enlighet med förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är klimatsmarta

Beskrivning

Stadsdelsnämnden arbetar kontinuerligt med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. Samtliga verksamheter ska ha goda möjligheter att kunna analysera sitt klimatavtryck samt kunna agera handlingskraftigt i den gröna omställningen.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden ska minska inköp av plast- och engångsprodukter.
- Klimatpåverkan från inköpta livsmedel minskar.
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning minskar under 2025 med en fjärdedel av mandatperiodens mål om en tioprocentig minskning.
- Nämndens chefer och andra relevanta funktioner känner till och jobbar mot målen i stadens nya miljöprogram.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Utfasade tvättlappar i plast	90 %		Tertial
Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	
Stadsdelsnämnden ska stärka det interna lärandet kring matsvinn genom studiebesök och utbyten mellan verksamheter som arbetar med livsmedelshandling	2025-01-01	2025-12-31	

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Stadsdelsnämnden ska upprätta former för hur dess förskolor ska kunna låna och byta möbler och leksaker dem emellan i större utsträckning		2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens samtliga chefer utbildas i Miljöprogram 2030		2025-01-01	2025-06-30
Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboenden samt servicehus tar fram handlingsplaner utifrån vägledningen Hållbart vård- och omsorgsboende		2025-01-01	2025-06-30

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för ökad biologisk mångfald i parker, naturmark och på förskolegårdar. Arbetet utgår ifrån stadens handlingsplan för biologisk mångfald, stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald samt skötselplanen för Älvsjöskogens naturreservat. Vidare bidrar nämnden till att målet nås genom att vidta klimatanpassningsåtgärder där behoven och effekten är som störst. Arbetet sker i enlighet med handlingsplanen för klimatanpassning.

Stadsdelsnämnden arbetar löpande med att samverka med invånare som har ett intresse för stadsodling och uppmuntrar stadsodling på parkmark genom brukaravtal.

Stärkt biologisk mångfald i parker, naturmark och förskolegårdar

Stadsdelsnämnden ansöker om medel för att vidta åtgärder som stärker den biologiska mångfalden. Medel kommer även att sökas för att plantera träd i enlighet med stadens trädmål.

I och med övergången till egen regi kommer stadsmiljöverksamheten att kunna systematisera, intensivifiera samt höja kvaliteten i arbetet med att öka den biologiska mångfalden. Kompetensen för hur hänsyn till biologisk mångfald tas vid den dagliga driften av stadsmiljön kan stärkas genom det ökade handlingsutrymmet som egen regi medför. Under 2025 ska arbetet med slätterängar och naturmarksvård utvecklas. Likaså arbetet med död ved som skydd och boplats för bland annat insekter och svampar. Livsmiljöerna för fladdermöss ska förbättras. Nämnden ansöker om medel för beteskor på Sjöängen, vilket leder till att marken hindras från att växa igen. Utrymme ges då till blommande örter att växa, vilket gynnar fjärilar, bin och humlor – som i sin tur utgör föda för fåglar.

Solbergaskogen utgör en särskilt prioriterad plats att skydda, då denna utgör en viktig grön lunga för stadsdelsområdets invånare, växter och djur. Nämnden söker medel för att genomföra åtgärder för att förbättra villkoren för fladdermöss i bland annat Solbergaskogen. Vidare kommer Exploateringskontoret att utföra grönkompensationsåtgärder här, bestående i att förbättra förutsättningarna för grodorna i det stora alkärret - som är en nödvändighet för att upprätthålla livskraftiga groddjurspopulationer i området.

Nämnden kommer även att förbättra kommunikationen om insatser som görs för den biologiska mångfalden runtom i stadsdelsområdet, för att bidra till invånarnas förståelse och engagemang för arbetet.

Biologisk mångfald i nämndens verksamheter

Under 2024 tog nämndens arbete med att integrera biologisk mångfald i dess verksamheter fart, och under 2025 ska arbetet utvecklas ytterligare. Inom förskolan ska arbetet som startade med

handboken "Älska det vilda", växa vidare och nämnden ska aktivt delta i stadens arbete med Gröna förskolegårdar.

Arbetsätt för hur dagliga verksamheter samt nämndens parklekar bättre ska kunna integrera biologisk mångfald i sina verksamheter ska under året utvecklas.

Måltider och livsmedel

Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar utifrån stadens matstrategi. Arbetet med att öka andelen ekologisk mat fortsätter att vidareutvecklas. Stadsdelsnämnden kommer under året att utveckla ytterligare strategier för miljö- och klimatsmarta inköp av livsmedel där arbete med att kontinuerligt lyfta goda exempel och skapa forum för att främja lärande och utbyte mellan verksamheter kommer att vara prioriterat. För verksamheter som har måltidsentreprenad följs kraven inom avtalen upp löpande.

Klimatanpassning

Arbetet med klimatanpassning och åtgärder för att hantera dagvatten och skyfallsmängder, liksom att motverka värmeöar, fortsätter att utvecklas. Stadsdelsnämnden arbetar med, utöver fysiska åtgärder i stadsmiljön, verksamhetsanpassning i syfte att minska riskerna av negativa hälsoeffekter till följd av exempelvis värmeböljor. Stadsdelsnämnden planerar fler träd för att utöka krontäckningsgraden och skapa svalka. Stadsdelsnämnden strävar vidare efter att minska andelen hårdgjorda ytor, för att bättre kunna hantera stora mängder vatten. Fler grönytor skapar också svalka under värmeböljor och motverkar värmeöar, samt stärker den biologiska mångfalden i staden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i kronor	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska fortsätta öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att skapa sammanhängande ängsstråk, öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter bidrar till att öka den biologiska mångfalden

Målet nås genom att nämndens enheter beställer ekologiska livsmedel, inklusive fika. Nämnden kommer under året utveckla stödet till verksamheterna för att öka andelen ekologiska livsmedel genom att bland annat lyfta goda exempel och skapa forum för kunskapsutbyte mellan exempelvis förskolor och daglig verksamhet. Ekologiskt producerade livsmedel gynnar den biologiska mångfalden bland annat genom att inte använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel.

Förväntat resultat

- Samtliga enheter bidrar till att nå målet om att ekologiska livsmedel utgör 70 % av inköpta livsmedel.
- Flertalet åtgärder som föreslås i det stadsdelsvisa åtgärdsförslaget för biologisk mångfald vidtas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska ta fram metoder för hur dess dagliga verksamheter kan arbeta för att stärka den biologiska mångfalden.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska ta fram metoder för hur nämndens parklekar kan arbeta för att stärka den biologiska mångfalden.	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter, lokaler och stadsmiljö är väl rustade för att hantera värmeböljor och skyfall.

Beskrivning

Målet nås genom att integrera nämndens arbete kring förebyggande klimatarbete med beredskapshöjande åtgärder, samhällsplanering, investeringar och drift i den offentliga miljön, lokalstrategiskt arbete, samt arbete med ständiga förbättringar för sårbara grupper i nämndens verksamheter.

Under 2025 kommer fokus att ligga på att etablera ett integrerat arbetssätt utifrån ovan nämna perspektiv. Vidare kommer systematiken i analys av skyfallszoner samt värmeöar att utvecklas.

I samband med verksamhetsplanen ansöker stadsdelsnämnden om medel för att bättre kunna hantera stora mängder dagvatten och skyfall vid 3 särskilt utsatta platser; i Örby slott, Herrängen och Västertorp.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden vidtar klimatanpassningsåtgärder utifrån behov och arbetar i enlighet med handlingsplanen för klimatanpassning.
- Särskild vikt i arbetet läggs vid att skydda sårbara grupper och samhällsviktiga verksamheter från klimatförändringarnas effekter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska tillsätta en förvaltningsövergripande arbetsgrupp för klimatanpassningar.	2025-01-01	2025-06-30

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Stadsdelsnämnden bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppnås genom att arbeta i enlighet med stadens framkomlighetsstrategi, stadens rese- och mötespolicy, samt genom att ställa om till en fossilbränslefri organisation. Stadsdelsområdets parkvägar ska hålla en hög kvalitet och

vara tillgängliga. Nämndens verksamheter ska genomföra sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram handlingsplaner för utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten till 2030	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Stadsdelsnämnden lägger grunden för hållbara resor och transporter

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar enligt stadens gång- och cykelplan och utifrån ett genomgripande tillgänglighetsperspektiv. Parkvägarna i stadsdelsområdet är tillgängliga och hinder avhjälps så fort det är möjligt. Snöröjning och halkbekämpning är effektiv och sker smidigt.

I samtliga planprojekt driver stadsdelsnämnden att parkvägar ska vara tillgänglighetsanpassade. Stadsdelsnämnden följer riktlinjen om placering av parkbänkar längs parkvägarna så att äldre och andra kan vila vid behov. Parkvägar har också god sikt för att öka tryggheten i stadsdelsområdet. Stadsdelsnämndens verksamheter ska genomföra sina resor och transporter i tjänsten på ett så hållbart sätt som möjligt och följa stadens mötes- och resepolicy.

Förvaltningens fordonsflotta är anpassad utifrån behovet av resor och transporter, och användandet av bilarna ska ske på ett genomtänkt sätt. Cyklar och elcyklar fasas in som ett naturligt alternativ till bil i flertalet av nämndens verksamheter.

Förväntat resultat

- Parkvägarna håller hög kvalitet och gynnar gång- och cykeltrafik i stadsdelsområdet.
- Stadsdelsnämnden har en effektiv vinterväghållning för att stimulera gång- och cykeltrafik vintertid.
- Stadsdelsnämnden har en plan för hur fordonsflottan och maskinparken ska vara fossilbränslefri till 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska implementera stadens nya rese- och mötespolicy	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Stadsdelsnämnden bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppnås genom att arbeta systematiskt med att fasa ut produkter med skadliga ämnen i verksamheterna samt i bygg- och anläggningsprojekt.

Nämnden samverkar med miljö- och hälsoskyddsnämnden för att säkerställa tjänlig vattenstatus på de offentliga strandbad som finns inom stadsdelsområdet. Stadsdelsnämnden samverkar även med berörda nämnder vid sanering av förorenad mark i anslutning till vattendrag.

Alla invånare gynnas av åtgärder som leder till ren luft, rent vatten och giftfria miljöer. Inom verksamheter där sårbara grupper finns är det extra viktigt att arbeta med att fasa ut skadliga ämnen, vilket föranleder det fokus som ligger på arbetet med kemikaliesmart förskola och hållbara vård- och omsorgsboenden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till invånarnas goda hälsa och en ren miljö genom giftfria verksamheter.

Beskrivning

Målet nås genom att säkerställa ett systematiskt arbete med en säker kemikaliehantering samt utfasning av de kemikalier som är skadliga för människor och miljö. Arbetet utgår ifrån Stockholms stads kemikalieplan. Chemsoft och Byggvarubedömningen används som kartläggande verktyg. En ny rutinbeskrivning av kemikaliehantering på verksamhetsnivå ska kunna användas som stöd i arbetet.

Förväntat resultat

- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier samt med att ha en säker kemikaliehantering.
- Exponeringen av skadliga kemikalier minskar.
- Särskild vikt i arbetet läggs vid att öka kunskapen om sårbara gruppers påverkan av skadliga kemikalier.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska uppdatera och implementera rutinbeskrivningen för arbetet med kemikaliehantering samt utfasning av skadliga kemikalier.	2025-01-01	2025-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet "Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla" genom att verksamheten drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller uppsatta mål. Nämnden uppnår en ekonomi i balans genom systematisk styrning och uppföljning av verksamhet för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattemedlen samt genom att säkerställa en effektiv lokalförsörjning. Nämndens medarbetare och chefer ges bra förutsättningar till balans mellan arbetsuppgifter och arbetsbelastning samt att arbetsmiljön är god. Goda och trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar.

Stadsdelsnämnden bidrar till att alla ska ges möjlighet till ett eget jobb genom att stärka samverkan med jobbtorg och att invånare som har behov av ekonomiskt bistånd i ett tidigt skede får individuellt anpassade insatser som leder till egen försörjning. På stadsdelsnämndens medborgarkontor erbjuds samhällsvägledning till stadsdelsområdets invånare, en prioriterad målgrupp är nyanlända. Samverkan med det lokala näringslivet utvecklas och fler ungdomar får möjlighet till ett feriejobb. För att möjliggöra att invånarna har ett bra boende arbetar nämnden utifrån stadens program för att motverka hemlöshet. Stadsdelsnämnden arbetar för att minska antalet akuta boendelösningar och öka antal bostadskontrakt enligt modellen Bostad först. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en särskilt prioriterad målgrupp där barnens behov uppmärksammas utifrån deras särskilt utsatta situation.

Stadsdelsnämnden arbetar med att stärka beredskapen i alla verksamheter och processer. Ett särskilt fokus ligger på de verksamheter som identifierats som samhällsviktiga eller är av vikt för dessa. Hög beredskap uppnås genom en genomarbetad och dynamisk risk- och sårbarhetsanalys, tillsammans med kontinuitetshöjande planering och övning.

Stadsdelsnämnden bidrar till öka trygghet genom förebyggande insatser. Trygghetsarbetet utgår från den lokala samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsnämnden, skolan och lokalpolisområdet. I samverkansöverenskommelsen görs en lokal lägesbild och gemensamma prioriteringar som rör såväl sociala insatser till särskilda målgrupper som åtgärder på särskilda utvalda platser eller situationer.

Stadsdelsnämnden bidrar till att kraftsamla mot välfärdsbrott genom fler uppföljning av avtal och utökade kontroller inom bland annat felaktiga utbetalningar, köp av personlig assistans och föreningsstöd.

Medarbetare ska uppmuntras att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus i enlighet med kvalitetsprogrammet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Stadsdelsnämnden bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppnås genom att verksamheterna bedrivs inom beslutad budget och att verksamheternas lokaler är ändamålsenliga och kostnadseffektiva. Förslaget till budget utgår från stadens resursfördelningssystem och från att kommunfullmäktiges prioriteringar ska få genomslag i nämndens budget. Budgethållning är en förutsättning för kvalitet och stabilitet i och rådighet över verksamheten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom tilldelad ekonomisk ram och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

Beskrivning

Stadsdelsnämndens verksamheter ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i och rådighet över verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och economicontroller inför månads- och tertialrapporter.

Nämndens lokalförsörjningsplan tas fram i samband med Underlag för budget 2026-2028. I lokalförsörjningsplanen slås nämndens långsiktiga arbete med lokaler fast, i syfte att tillgodose verksamheternas krav på ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Utöver lokalförsörjningsplanen kommer nämnden också att arbeta med att kartlägga det långsiktiga behovet av lokaler i syfte att minska kostnaderna.

För att möta stadsdelsnämndens framtida behov av förskolor ska de strategiska redskapen för förskoleframskrivning och prognosverktyg på kort och lång sikt utvecklas. Stadsdelsnämnden ska ta till vara på digitaliseringens möjligheter i kvalitetsarbetet och, där så är lämpligt, pröva ny och innovativ teknik. Förvaltningen strävar efter att omhänderta de lärdomar som gjorts och den innovationskraft som finns för att utvecklas framöver.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämndens verksamheter bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Stadsdelsnämnden hyr lokaler som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva
- Ökad effektivitet och kvalitet i verksamheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska kartlägga det långsiktiga behovet av lokaler i syfte att minska kostnaderna	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska lansera ett förvaltningsövergripande dokumentbibliotek	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens socialtjänst ska implementera ett digitalt kvalitetsledningssystem.	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att invånare som har behov av ekonomiskt bistånd i ett tidigt skede får individuellt anpassade insatser som leder till egen försörjning, samt genom att arbeta utifrån de prioriterade områdena i stadens näringslivspolicy. Utifrån uppföljning av föregående verksamhetsår och utifrån stadens övergripande mål, har följande utvecklingsområden identifierats som kommer att prioriteras under 2025.

Minska långvarigt ekonomiskt bistånd

Invånare i behov av ekonomiskt bistånd ges förutsättningar att kunna försörja sig själva genom individuellt utformade insatser och vägledning mot arbete. Handläggningen av ekonomiskt bistånd utgår från rättssäkerhet, tillgänglighet och tydlig information. Felaktiga utbetalningar motverkas genom tydlig information och systematiska kontroller. Insatser från Jobbtorgen kopplas på i ett tidigt skede. Interna och externa insatser planeras och den enskilde görs delaktig i planeringen. För personer i behov av långvarigt ekonomiskt bistånd upprättas en förändringsplan. Barnens situation i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt vid långvarigt bidragsbehov och när familjen lever under osäkra boendeförhållanden. Barnkonsekvensanalys genomförs när beslut som fattas rör hushåll med barn.

Screening görs för att för att upptäcka våld i nära relation och personer som vill ha stöd länkas till Relationsvårdcentrum sydväst.

Stärkt samverkan med jobbtorg

Stadsdelsnämndens arbetsmarknadsinsatser, såsom arbetsträning, matchning, offentligt skyddad anställning (OSA) och Stockholmsjobb, utgör steg mot självförsörjning genom arbete för de som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden. Dessa insatser är bland annat inriktade på att förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att erhålla arbete. Samverkan med jobbtorg behöver stärkas och utvecklas under 2025.

Utvecklad samverkan med det lokala näringslivet

Stadsdelsnämnden arbetar utifrån stadens näringslivspolicy, genom att lotsa frågor från näringsidkare till rätt instans i staden, sprida information om aktiviteter och åtgärder som staden vidtar, bevaka lokala intressen i stadsmiljö- och tillståndsfrågor, samt att arbeta för en trygg, levande och trivsam miljö inom ramen för platssamverkan. Stadsdelsnämnden kommer att tillsätta en tjänst som samordnare för näringslivs-, kultur och civilsamhällesfrågor. Genom att knyta dessa, samt trygghetsarbetet, närmare varandra ser nämnden möjlighet att skapa synergieffekter i arbetet.

Fler ungdomar i feriejobb

Stadsdelsnämndens arbete med att erbjuda ungdomar feriejobb bidrar till tillfällig sysselsättning och är ett steg in på arbetsmarknaden för unga. Meningsfulla feriejobb innebär en meningsfull tillvaro under loven, då många ungdomar kan sakna ett sammanhang och egen försörjning. Arbetet med att ge ungdomar möjlighet till feriearbete i ett annat stadsdelsnämndsområde än där de bor kommer att prioriteras. I arbetet kommer särskilt ungdomar med funktionsnedsättning, sociala skäl, som avbrutit gymnasiestudier eller bedöms ha behov av språkstödande insats prioriteras vid fördelning av feriejobb.

Samhällsvägledning

Stadsdelsnämnden arbetar löpande för utveckla arbetet med samhällsvägledningen. En prioriterad målgrupp i arbetet är nyanlända. Samhällsvägledningen är ett komplement till befintliga etableringsinsatser och syftar till att stötta nyanlända mot egen försörjning och eget stadigvarande boende. Samhällsvägledning erbjuds i samband med inflyttning till stadsdelsområdet via mobil samhällsvägledning. Samhällsvägledarna förmedlar information om föreningsdrivna aktiviteter som ger möjlighet till språkträning, socialt nätverk och en meningsfull fritid. Samhällsvägledarna ska även samverka med civilsamhället om möjligheten

att lära invånare att cykla. Utvecklingen av stödet till nyanlända fortgår i samarbete med Arbetsmarknadsnämnden och SHIS där frågor om arbete och bostad har särskilt fokus.

Budget- och skuldrådgivning

Arbetet med budget- och skuldrådgivning ska även fortsätta utvecklas med fokus på det förebyggande arbetet för att förhindra överskuldsättning. Ett särskilt fokus under 2025 kommer att riktas mot de grupper som har större risk att skuldsätta sig.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,2 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1 %	1,0 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1 000 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	60 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	127 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	1 040 st	11 000 st	Tertial

Nämndmål: Invånarna är självförsörjande

Beskrivning

Målet nås genom att den som är i behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att finna egen försörjning utifrån sina förutsättningar. Stadens utrednings- och bedömningsinstrument används. Invånare som kontaktar nämnden angående ekonomiskt bistånd får snabb och enkel information om rätten till bistånd och handlägningsprocessen. Interna och externa insatser planeras och den enskilde görs delaktig i planeringen. Resurser och arbetssätt anpassas för den nya socialtjänstlagen.

Nämnden arbetar aktivt med att förebygga felaktiga utbetalningar (FUT) genom att ge tydlig information till sökande, genomföra egenkontroll, ha god kunskap om socialförsäkringarna och handlägnings- och kontrollrutiner.

Insatser från Jobbtorgen kopplas på i ett tidigt skede. Nämndens egna arbetsmarknadsinsatser, arbetsträning, matching, offentligt skyddad anställning (OSA) och Stockholmsjobb är steg på vägen mot ett eget arbete och försörjning för personer som står långt från arbetsmarknaden. Insatserna syftar bland annat till att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att komma i arbete.

För personer med funktionsnedsättning utvecklas nämndens dagliga verksamheter för att fler ska erbjudas arbetslivsinriktade insatser och få möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. För personer som inte har möjlighet till ett arbete ska behoven av en meningsfull och utvecklande vardag säkerställas genom en individanpassad sysselsättning eller daglig verksamhet.

Ungdomar erbjuds feriejobb i syfte att skapa en meningsfull tillvaro under loven och en första erfarenhet av att arbeta. Arbetet med att ge ungdomar möjlighet till feriearbete i ett annat stadsdelsnämndsområde än där de bor prioriteras. Stadsdelsnämnden utökar samverkan och samarbete med föreningar för att ytterligare bredda variationen i erbjudna arbetstillfällen och fortsätter att erbjuda feriejobb inom miljö- och klimatområdet.

Stadsdelsnämndens medborgarkontor i Älvsjö ger stöd och samhällsvägledning till stadsdelsområdets invånare. En prioriterad målgrupp är nyanlända, vilka erbjuds mobil samhällsvägledning i samband med inflyttning till stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

- Andelen personer med ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen minskar.
- Antalet tillhandahållna platser för feriejobb och antalet ungdomar som fått feriejobb i stadens regi ökar.

Nämndmål: Stadsdelsnämnden samverkar med det lokala näringslivet och bidrar till ett gott företagsklimat

Beskrivning

Målet nås genom att nämnden arbetar utifrån stadens näringslivspolicy. Det handlar främst om att lotsa frågor från företagare till rätt instans i staden, att sprida information om stadens stödfunktioner för företagare, att bevaka det lokala näringslivets intressen i stadsmiljö- och tillståndsfrågor, samt att arbeta för en trygg och trivsamt miljö inom ramen för platssamverkan.

En god samverkan med företag i stadsdelsområdet är nödvändig för att kunna bedriva ett ändamålsenligt näringslivsarbete. Under 2025 fortsätter stadsdelsnämnden att samarbeta med de lokala företagareföreningar och nätverk som finns i stadsdelsområdet. Genom att bjuda in till exempelvis frukostmöten kan nämnden även nå företag som inte är engagerade i någon förening eller nätverk. Målsättningen är även att fortsätta det uppskattade samarbetet kring Årets lokala företag.

Allt trygghetsarbete är gynnsamt för det lokala näringslivet. Genom platssamverkan involveras företag och fastighetsägare i gemensamt arbete med staden, civilsamhället, polisen och regionen för att öka trygghet och trivsel med särskilt fokus på utpekade platser där särskilda behov finns. Under 2025 kommer stadsdelsnämnden att genomföra ett utvecklingsarbete av platssamverkan med ett särskilt fokus på att etablera nya samarbetsformer med aktörer från både näringsliv och civilsamhället.

Stadsdelsnämnden kommer även att stärka arbetet med gemensamt platsskapande i stadsdelsområdet genom att i större utsträckning använda sig av metoden placemaking. I arbetet handlar det om att ta tillvara på den lokala kunskapen i utvecklingen och aktiveringen av en plats. Stadsdelsnämnden kommer att fortsätta genomföra sommar- och vintertorg med målet att även främja aktiviteter under större delar av året.

Stadsdelsnämnden ska även påbörja ett arbete för att främja ungt entreprenörskap i samverkan med utbildningsförvaltningen.

Förväntat resultat

- Samverkan med de lokala företagarföreningarna är god.
- Lokala företag är engagerade i lokal platssamverkan.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta förebyggande och ge stöd till invånare med särskilda behov. Arbete bedrivs utifrån stadens program för att motverka hemlöshet. Utifrån stadens övergripande mål, har övergripande utvecklingsområden identifierats. Dessa områden prioriteras:

Långsiktiga boendelösningar

Stadsdelsnämnden bedriver att intensivt, uppsökande arbete för att bekämpa vräkningar och hemlöshet genom förebyggande åtgärder och individuella insatser. Familjer i osäkra boendeförhållanden prioriteras särskilt, och nämndens arbetssätt utvecklas för att undvika akuta boendelösningar. Individer som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten erhåller stödåtgärder för att komma vidare till ett långsiktigt boende. Insatser i egen regi utgör en viktig del i arbetet där vuxna erbjuds stöd för att behålla befintlig bostad eller ta sig ur hemlöshet och nå trygga boendeförhållanden. Samverkan med SHIS och hyresvärdarna fortsätter att utvecklas.

Nämnden ser över och utvecklar arbetet med försöks- och träningslägenheter för förbättrat stöd och förvaltning, ökad kvalitet och minskade kostnader. Insatsen Bostad först används när är det bedöms vara lämpligt.

Stadigvarande boende till våldsutsatta

Nämnden arbetar tillsammans med Relationsvårdscenter (RVC) och Skärholmens stadsdelsnämnd för att bistå personer som utsatts för våld med säkert och långsiktigt boende. RVC undersöker alternativ för att de våldsutsatta ska kunna bo kvar i sin nuvarande bostad och vägleder våldsutövare i att hitta annat boende. Dessutom pågår bostadsbyten mellan stadsdelar och samarbete med lokala fastighetsägare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärderna	85 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	3	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: Invånarna ges förutsättningar till ett hållbart boende

Beskrivning

Målen nås genom att personer med osäkra boendeförhållanden ges stöd till långsiktiga boendelösningar. Nämnden erbjuder ett socialt stöd som är effektivt, samordnat och av god kvalitet. Barnfamiljer som lever i otrygga boendeförhållanden erbjuds stöd utifrån barnens behov. Nämnden stärker och utvecklar samordningen ytterligare genom att inrätta ett socialt boendeteam. Arbetssätt anpassas för den nya socialtjänstlagen.

Ett samordnat vräkningsförebyggande arbete bedrivs. Vräkningar förhindras genom att invånare som befinner sig i en osäker boendesituation får stöd. Alla personer som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får en individuell boendeplan. Uppsökande och förebyggande samverkansarbete bedrivs för att i ett tidigt skede komma i kontakt med invånare som riskerar att förlora sin bostad.

Förväntat resultat

- Vräkningar förhindras genom att invånare som befinner sig i en osäker boendesituation får stöd får för att klara ett varaktigt boende.
- Antalet beslut om tillfälliga boenden minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska förbättra metoder och arbetssätt för försöks- och träningslägenheter samt stödboenden med fokus på socialt stöd och förvaltning av bostaden.	2023-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom områdena; trygga anställningsvillkor, systematiskt arbetsmiljöarbete, kompetensförsörjning samt ledarskap och medarbetarskap. Detta är ett led i att gemensamt nå ett ökat värde för aktivt medskapandeindex (AMI) i medarbetarenkäten samt ett stärkt arbetsgivarvarumärke både internt och externt.

Trygga anställningsvillkor

Trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. Deltidsanställningar kommer systematiskt att kartläggas under året och kontinuerligt följas upp inom respektive avdelning. Inom arbetet med ett gemensamt stärkt och samlat stöd till enheter samt inför varje rekrytering ingår att kartlägga möjligheten att erbjuda heltid till de medarbetare som ofrivilligt arbetar deltid.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen är en friskfaktor och fortsatt ett prioriterat område för

att medarbetare och chefer ska ha en god arbetsituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. Chef tillsammans med skyddsombud följer upp att åtgärder genomförs både för att stärka det som fungerar bra och hantera det som fungerar mindre bra. För att stärka samverkan mellan chef och skyddsombud hålls regelbundet gemensam utbildning i grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete. Att arbeta förebyggande med tidiga insatser och arbetsanpassning, är också en friskfaktor för att sänka sjukfrånvaron och skapa en god social och organisatorisk arbetsmiljö. Som ett led i att stärka chefers kompetens inom området, genomförs regelbundet utbildning inom stadens process för hantering av sjukfrånvaro och rehabilitering. Under året kommer det vara fortsatt prioriterat med arbetet att följa upp respektive enhets korta- respektive totala sjukfrånvaro.

Kompetensförsörjning

Ett aktivt strategiskt arbete med kompetensförsörjning utifrån verksamhetens uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för uppdraget. Rekryteringsprocessen säkerställer att bemanning och rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med en hållbar bemanningsstrategi för verksamheten. Att kontinuerligt ta vara på och utveckla den kompetens och erfarenhet som finns inom organisationen genom att vara en lärande organisation är ytterligare en friskfaktor. Staden arbetar för att medarbetare ska ges möjlighet att lära av varandra och har därför tagit fram konceptet ”Skugga en kollega” som ska bidra till ett stärkt lärande, samarbete och en helhetssyn på stadens uppdrag. Stadsdelsnämnden kommer under året att fortsätta arbetet med konceptet, även som ett led i att utveckla medarbetarskapet.

Ledarskap och medarbetarskap

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara närvarande, tillitsfullt och engagerat för att även skapa förutsättningar för ett gott medarbetarskap. För chefer ger stadens chefsprofil en övergripande förväntan av prestation som bedöms i chefsens medarbetarsamtal och vid lönesättning. Under 2024 påbörjades ett arbete med utveckling av medarbetarskapet inom förvaltningen. Alla arbetsplatser ska utifrån sina förutsättningar arbeta med medarbetarskapet utifrån samma modell och arbetsmaterial. Arbetet fortsätter under första delen av 2025 och ska leda till en gemensam bild av vilka förutsättningar medarbetare ger varandra för att skapa en god arbetsmiljö och ett bra samarbetsklimat på arbetsplatsen.

En analys av förvaltningsorganisationen har genomförts under 2024 utifrån riktlinjen för ny chefsstruktur i staden. Analysen föregicks av en kartläggning av nuläget i organisationen kopplat till chefsnivåer, storlek på medarbetargrupper och förutsättningar för att utöva ledarskap. Förvaltningen kommer successivt att kliva in i den nya strukturen under första halvåret 2025. Resultatet blir bland annat mer än en dubblering av antalet chefer med fullt mandat och snittet för antal medarbetare per chef med fullt mandat minskar. Chefsnivån områdeschef införs i verksamheter med stor volym.

Arbetsgivarvarumärke

Ett arbetsgivarvarumärke byggs av organisationens interna kultur, arbetsmiljö, medarbetare och chefer. Det är ett system som är beroende av att flera delar samspelar. En god internkommunikation underlättar det verksamhetsarbete som ligger till grund för nöjda

medarbetare, ackumulerad kompetens, en god intern kultur och vi-känsla, vilket i sin tur skapar en attraktiv bild av vår verksamhet hos arbetssökande. Som en del i implementeringen av den nya chefsorganisationen under 2025, kommer några av de processer som är centrala för att bygga ett starkt arbetsgivarvarumärke och stärka den interna kulturen att ses över. Viktiga processer är till exempel introduktion för nyanställda, rekryteringsprocess och annonsering, kommunikation om medarbetarfrågor och chefsstöd, chefs- och ledningskommunikation, samt redaktion av våra interna kanaler. Arbetet kommer göras med stöd av stadens nya koncept för arbetsgivarvarumärket.

Kvalitet

Alla verksamheter arbetar med ständiga förbättringar, innovation och digitalisering i enlighet med stadens kvalitetsprogram för att bidra till en effektivare verksamhet. Verksamheterna ska ha en tillåtande miljö där engagemang och nya idéer tas tillvara. Chefskapet ska vägledas av kvalitetsprogrammets förhållningssätt där medarbetare ges utrymme och uppmuntras att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus. För verksamhetsåret ska särskild tonvikt läggas på förhållningssätten Helhetssyn och Handlingsutrymme. Samtliga enheter ska under året genomföra en analys av nuläge och vad som behöver göras för att utveckla arbetet i linje med förhållningssätten.

Arkiv och informationshantering

Inom området informationshantering och arkiv fortsätter arkivorganisationen att etablera tydliga roller och ansvar för information och arkiv. Intern samverkan ska tillvaratas och utbildnings- och informationsinsatser ska genomföras för att öka kunskap om hantering av allmänna handlingar. Information ska hanteras rätt genom att hanteringsanvisningar ska vara kända och användas.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	80	83	År
 Andel heltidsanställningar av totalt antal tillsvidareanställningar inom omsorg om funktionsnedsatta	90 %	90%	År
 Andel heltidsanställningar av totalt antal tillsvidareanställningar inom äldreomsorgen	90 %	90%	År
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	4	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	19		Tertial
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	20		Tertial
 Sjukfrånvaro 	8,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,8 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med äldrenämnden införa arbetskor inom äldreomsorgen för att främja personalens arbetsmiljö och friskfaktorer	2025-01-01	2025-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska ställa om vikarietillsättningen i förskolan, där tillsvidareanställda vikarier på exempelvis enhetsnivå är utgångspunkten	2025-01-01	2025-09-30

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom områdena; trygga anställningsvillkor, systematiskt arbetsmiljöarbete, kompetensförsörjning och ledarskap.

Trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. I bemanningsstrategin och inför varje rekrytering ingår att kartlägga möjligheten att erbjuda heltid till de medarbetare som ofrivilligt arbetar deltid.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen är en friskfaktor och fortsatt ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. Stadsdelsnämnden tydliggör arbetet med friskfaktorer för att på ett främjande sätt förstärka hållbara, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser.

Ett aktivt strategiskt arbete med kompetensförsörjning utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för uppdraget. Vid bemanning och inför rekrytering är det av stor vikt att analysera vilken kompetensprofil som bäst matchar verksamhetens kommande uppdrag och mål, för att

bibehålla en hög kontinuitet av rätt kompetens i verksamheten. Rekryteringsprocessen säkerställer att bemanning och rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med en hållbar bemanningsstrategi för verksamheten.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap, där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Organisationen ska, förutom att möjliggöra ett närvarande ledarskap, även skapa förutsättningar för medarbetare att ha inflytande över sin arbetssituation och vara delaktiga i verksamhetsutvecklingen. Detta är även ett led i att gemensamt nå måluppfyllelsen i medarbetarenkäten (ökat aktivt medskapandeindex (AMI)) samt ett stärkt arbetsgivarvarumärke både internt och externt.

Medarbetare ska uppmuntras att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus i enlighet med kvalitetsprogrammet.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har en hög andel tillsvidareanställda på heltid
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet
- Den totala sjukfrånvaron minskar till 8,5 %
- Strategisk kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål
- Förutsättningar för närvarande ledarskap förbättras
- Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar till 80

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska arbeta aktivt med utveckling av medarbetarskap	2024-01-01	2025-06-30
Stadsdelsnämnden ska genomföra ett stärkt, samlat och riktat stöd för en effektivare resursanvändning och bemanningsplanering.	2024-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska implementera ny chefsstruktur i organisationen.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla digital introduktion för utförarverksamheternas nyanställda inom området funktionsnedsättning och socialpsykiatri	2024-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska vidareutveckla kvalitetsarbetet utifrån de förhållningssätt som anges i kvalitetsprogrammet.	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens socialtjänst ska implementera ett digitalt kvalitetsledningssystem	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stärka beredskapen i alla verksamheter och processer. Ett särskilt fokus ligger på de verksamheter som identifierats som samhällsviktiga eller är av vikt för dessa. Hög beredskap uppnås genom en genomarbetad och dynamisk risk- och sårbarhetsanalys, tillsammans med kontinuitetshöjande planering och övning.

En stark rådighet över samhällsviktiga funktioner och välfärdsverksamheter är av stor vikt för

att kunna höja beredskapen och leda i kris, men också för att dagligen kunna styra mot mål för exempelvis resurseffektivitet, klimat och jämlikhet. Stadsdelsnämndens rådighet ska stärkas genom inventering, analys, samt planering för att vidta åtgärder för avtalskrav och driftsformer.

Den 1 oktober 2025 kommer stadsdelsnämnden att ta över drift och underhåll av park- och naturmark i egen regi. Det är en stor förändring att göra och innebär noggrann förberedelse och planering under årets första halva. Nya lokaler behöver hyras in, personal rekryteras och kompletterande upphandlingar behöver göras. Parallellt med övertagandet kommer planering att genomföras för att säkerställa att kvaliteten i utförandet kan höjas och den ekonomiska kontrollen förbättras.

Stadsdelsnämndens systematiska arbete med inköp och upphandlingar bidrar till avtalstrohet och ökad andel elektroniska inköp samt förebyggande av välfärdsbrott, vilket i sin tur bidrar till att stärka nämndens rådighet över köp av varor, tjänster och entreprenader.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
Andel elektroniska inköp	70 %	70 %	År
Andel prioriterade avtal där uppföljning genomförts	82 %	82 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Älvsjö och Skarpnäck ska fortsätta sitt arbete med övergång till driften av natur- och parkskötsel i egen regi från 2025	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med socialnämnden pröva möjligheten att etablera ledsagning i egen regi i alla stadsdelsområden	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap för oväntade händelser

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens kris-, kontinuitets- och beredskapsarbete är samordnat så att de hänger ihop, är effektivt och känt för de som berörs. Stadsdelsnämnden ökar sin förmåga inom civil beredskap genom att arbeta med åtgärder i Risk- och sårbarhetsanalyserna (RSA) samt genom att arbeta för att stärka de kritiska beroenden/resurser som de samhällsviktiga verksamheterna behöver för att de ska kunna upprätthållas och stärkas. Under 2025 kommer fokus inom RSA att ligga på att genomföra åtgärder för att hantera identifierade risker inom samhällsviktig verksamhet.

Målet nås vidare genom att stadsdelsnämnden uppdaterar sin krisledningsplan samt övar, utbildar och utvecklar krisledningsorganisationen utifrån lärdomar och erfarenheter för att bli ännu bättre på att hantera oväntade händelser. Minst en krisledningsövning kommer att hållas under 2025. Arbetet med krisstödsorganisationen fortsätter att utvecklas, i syfte att ge stadsdelsområdets invånare stöd vid kriser.

Beredskapsarbetet riktat till invånare i stadsdelsområdet utvecklas genom framtagande av

arbetsätt för kommunikation kring hemberedskap. Nämndens trygghetspunkter hålls aktuella och redo att startas upp vid behov. I arbetet med informationssäkerhet kommer informations-säkerhetsklassningar vara fortsatt prioriterat. Arbetet med behörighetshantering fortsätter genom stickprovskontroller och den lokala anvisningen för informationssäkerhet uppdateras och görs känd i förvaltningen.

Förväntat resultat

- Aktiviteterna i nämndens risk- och sårbarhetsanalys är genomförda
- Enheternas kontinuitetsplaner är verklighetsanpassade och testade.
- Resurser som är av vikt för stadsdelsnämndens beredskap är inventerade och kända för de som behöver ha informationen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genomföra informationssäkerhetsklassningar	2024-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska ta fram arbetsätt för att kommunicera med invånare gällande hemberedskap	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska ta fram en checklista för att ställa rätt krav på informationssäkerhet vid en anskaffning eller utveckling av varor eller tjänster	2024-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens medarbetare går stadens utbildning i dataskydd	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens medarbetare går stadens utbildning i informationssäkerhet	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämndens samhällsviktiga verksamheter genomför åtgärder som identifierats i deras risk- och sårbarhetsanalyser.	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en stark rådighet med en hållbar utveckling över samhällsviktiga funktioner och välfärdsverksamheter

Beskrivning

Grunden till en hög rådighet är en ekonomi i balans som möjliggör effektiva och hållbara lösningar. Stadsdelsnämnden ska öka sin rådighet genom att ge verksamheten förutsättningar till en hållbar utveckling med hög beredskap och stark rådighet. Det kan exempelvis ske genom ändamålsenliga lokaler, en bra balans mellan verksamheter i egen respektive privat regi eller adekvat avtalsuppföljning.

Målet nås genom att stadsdelsnämnden beställer annonserade upphandlingar från stadens servicenämnd. Verksamheterna tar fram förfrågningsunderlag och upphandlingssamordnaren administrerar upphandlingarna i enlighet med stadens regelverk samt nämndens plan för upphandlingar. I förfrågningsunderlagen framgår att upphandlingen ska bidra till en hållbar ekonomisk, social och ekologisk utveckling. Utifrån revisionens genomförda granskning rekommenderas nämnden att säkerställa en systematisk planering avseende uppföljningen av entreprenörens arbete bl.a. genom tydliga rutiner för uppföljning samt stickprovskontroller och dokumentation av dessa. Genom att använda stadens gemensamma system för e-handel ökar

förutsättningarna för att minska klimatpåverkan, göra medvetna inköp, öka avtalstroheten samt ett förenklande av den systematiska uppföljningen.

Vidare nås målet genom att stadsdelsnämnden arbetar för att ha verksamheter i egen regi inom samtliga områden som nämnden ansvarar för. Under 2025 kommer en egen regi-verksamhet inom stadsmiljö att byggas upp för att kunna starta den 1 oktober.

Förväntat resultat

- Rådigheten över skötsel av parker och naturmark ökar i och med övergången till egen regi.
- Stadsdelsnämndens systematiska avtalsuppföljningar ska öka.
- Stadsdelsnämnden kravställer ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i upphandlingar.
- Stadsdelsnämndens verksamheter ökar andelen elektroniska inköp till 70 %.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom samverkan och att arbeta både med socialt brottsförebyggande arbete, välfärdsbrott och insatser i den offentliga miljön utifrån den lokala kunskap som stadsdelsnämnden har.

Utifrån lagen om kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete kommer nämnden att säkerställa att det brottsförebyggande arbetet är kunskapsbaserat, strukturerat och effektivt. Trygghetsarbetet utgår från den lokala samverkansöverenskommelsen mellan kommunen och lokalpolisområdet. Det lokala brottsförebyggande rådet verkar för ökad trygghet och minskad brottslighet i stadsdelsområdet med utgångspunkt i samverkansöverenskommelsen. I överenskommelsen genomförs lokal lägesbild och orsaksanalys, vilket leder till gemensamma prioriteringar som rör såväl sociala insatser till särskilda målgrupper som åtgärder på särskilda platser. Insatser som genomförs ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet och ska följas upp.

Arbetet mot våldsbejakande extremism fortsätter och utvecklas utifrån lokal erfarenhet och kunskap.

Trygghet i stadsmiljön

Stadsdelsnämnden arbetar för att öka tryggheten i stadsdelsområdet genom platssamverkan på tre platser; Liljeholmen, Västertorp/Fruängen/Hägerstensåsen och Älvsjö/Solberga. Under 2025 kommer stadsdelsnämnden inom ramen för platssamverkan utveckla samverkan med fastighetsägare, föreningar och näringslivet. Vidare ska samverkan med lokala föreningar utvecklas för att öka tryggheten och förutsättningarna för barn och unga att delta i olika aktiviteter.

Den gemensamma stadsmiljön ska vara välskött, tillgänglig och trygg. Stadsdelsnämnden arbetar aktivt för att öka trygghet och trivsel i stadsdelsområdets offentliga miljöer. Parker och naturmark ska hållas städade och väl underhållna, med särskilt fokus på stadsdelsområdets badplatser. Genom investeringar och driftåtgärder förlängs anläggningarnas livslängd och parkmiljöerna upplevs som inbjudande och trygga. Ett utvecklingsarbete om trygghetsvandringar kommer att pågå under året, för att bättre möta de behov som

civilsamhället har av trygghetsdialog.

Stadsdelsnämnden söker för 2025 trygghetsinvesteringsmedel för flertalet projekt som syftar till att öka tryggheten vid särskilt prioriterade platser. Bland annat söks medel för att göra om en plantering intill tunnelbanespåret i Fruängen, anlägga en hundrastgård i närheten av Mälarhöjdens IP i Fruängen, bygga en basketplan på Nybohovsbacken, anlägga bruksgräs vid Västberga gårdsväg och anlägga en grusad motions slinga i Solbergaskogen.

Stärkt samverkan i Älvsjö-Solberga

För att öka tryggheten och stärka lokaldemokratien ska samverkan mellan stadsdelsnämnden, polisen, civilsamhället och näringslivet förstärkas. I detta arbete ska fler verktyg och metoder användas, där sociala insatser och aktiviteter kombineras med förbättringar av den offentliga miljön.

Samarbetet inom förebyggande arbete fortsätter att utvecklas, med fokus på samlokalisering och tidiga insatser för små barn, vilket stärks genom familjecentralens förbättrade samarbete.

Arbetet med att utveckla platsamverkan i Solberga intensifieras med målet att det inte längre ska vara en öppen drogscen. Stadsdelsnämnden ingår i regional samverkan mot öppna drogscener för att få stöd i arbetet. I det platsbundna trygghetsskapande arbetet kommer fokus ligga på att ha trygga vuxna som är synliga på gator och torg samt utökad dialog invånare.

Effektiva insatser för att förebygga och motverka kriminellt beteende bland barn och ungdomar och vuxna

Operativ samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritid och polis stärks när det gäller ungdomar som begår brott samt för att förhindra att ungdomar dras in i kriminalitet. Den lokala handlingsplanen för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet ligger till grund för stadsdelsnämndens brottsförebyggande arbete och samordning med relevanta aktörer. Fältverksamheten ska arbeta mer riktat med riskgrupper och socialtjänstens utåtriktade arbete mot skolor och förskolor förbättras. Metoder och arbetssätt vidareutvecklas inom ramen för funktioner som socialsekreterare hos polis och SIG samordnare. God kännedom om sekretess och hur informationsdelning ska ske, ökar möjligheter för samarbete och möjligheten att ge rätt stöd i rätt tid. Den som vill lämna en kriminell livsstil erbjuds professionellt stöd. Metoder och arbetssätt ska vara kända.

Välfärdsbrott

Stadsdelsnämnden arbetar aktivt för att förebygga och minska risken för välfärdsbrott genom att höja kunskapsnivån och medvetenheten hos medarbetarna samt förbättra rutinerna för att identifiera och hantera avvikelser. Under året kommer en föreläsning för chefer och nyckelpersoner att hållas på chefsforum i syfte att öka förståelsen för välfärdsbrott och förbättra förmågan att motverka och identifiera avvikelser. Dessutom ska alla enheter tillgodogöra sig aktuell kunskap om välfärdsbrott för att skapa en högre medvetenhet. För att uppnå detta är det avgörande att medarbetarna har en god förståelse för olika typer av välfärdsbrott, inklusive felaktig folkbokföring, identitetsbrott, falska intyg, bedrägerier och andra oegentligheter som kan uppstå i stadens upphandlade tjänster.

Det strategiska arbetet inriktas på att förebygga risker och minska brottslighet genom ett strukturerat tillvägagångssätt där risker utvärderas och krav fastställs för att på så vis arbeta

preventivt. Det bör vara klart och tydligt vilka åtgärder som ska vidtas beroende på vilken typ av avvikelser som upptäcks.

För att förstärka detta har stadsdelsnämnden utsett samordnare för välfärdsbrott och otillåten påverkan. Dessa samordnare kommer under året att arbeta tillsammans för att motverka systemhotande brottslighet och stärka stadsdelsnämndens arbete med att hantera sådana brott på ett effektivt och strukturerat sätt. Vidare kommer den interna samverkan att stärkas genom arbetsgrupper kopplade till stadens identifierade riskområden som hemtjänst, HVB-hem, daglig verksamhet, lokalvård och personlig assistans. Tydliga riktlinjer fastställs för att säkerställa att rätt insatser genomförs baserat på den typ av fel som upptäcks. Detta arbetssätt ska bidra till att stärka stadsdelsnämndens förmåga att hantera välfärdsbrott på ett effektivt och systematiskt sätt.

För att ytterligare motverka välfärdsbrott genomför stadsdelsnämnden regelbundna avtalsuppföljningar i upphandlingar av välfärdstjänster. Flera medarbetare kommer också att utbildas inom avtalsuppföljning med inriktning på välfärdsbrott. Detta främjar inte bara rättssäkerheten utan bidrar även till en sund konkurrens mellan seriösa företag inom välfärdssektorn.

Kontrollen av föreningsstöd skärps genom förbättrade granskningar vid ansökningar, i enlighet med gällande riktlinjer. Ett systematiskt arbete pågår också för att förhindra felaktiga utbetalningar (FUT), där misstänkta fall av felaktig folkbokföring rapporteras till Skatteverket.

Vid köp av personlig assistans kommer nämnden att utföra särskilda kontroller, där bolags tillstånd granskas i samarbete med Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Dessutom genomförs kontinuerliga uppföljningar av avtalade tjänster, exempelvis inom hemtjänst. Dessa kontroller sker både på individ- och verksamhetsnivå för att säkerställa att insatser och debiteringar sker i enlighet med den enskildes behov och gällande avtal.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	85 %	79 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	73 %	73 %	År

Nämndmål: Det sociala preventionsarbetet bidrar till att invånare känner sig trygga

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens samordnade funktioner särskilt säkerställer en god samverkan i det förebyggande arbetet. Arbetet med lokala operativa samverkansforum vidareutvecklas. Arbetet utgår från beskrivna insatser i den lokala handlingsplanen för att förebygga och motverka att unga blir kriminella. Insatser och samverkan för att förebygga att unga dras in i kriminalitet stärks. Socialtjänstens samarbete med förskolor och skolor ska

vidareutvecklas. Genom en effektiv samverkan och ett kunskapsbaserat socialt förebyggande arbete, blir stadsdelsområdet tryggare att bo, vistas och verka i. Resurser och arbetssätt anpassas för den nya socialtjänstlagen.

Förväntat resultat

- Ungdomar känner sig trygga sent på kvällen i sitt bostadsområde
- Andelen niondeklassare som rapporterar att de känner sig trygga ökar, samtidigt som deras utsatthet för hot och våld minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska vidareutveckla det brottsförebyggande arbetet, stöd till brottsoffer och anhöriga	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Stadsdelsnämnden deltar i kraftsamlingen mot välfärdsbrott

Beskrivning

Nämnden strävar efter att förebygga och minska risken för välfärdsbrott genom att höja kunskapsnivån och medvetenheten bland medarbetarna, samt förbättra rutinerna för att upptäcka och hantera avvikelser. Det är viktigt att medarbetarna har en gedigen kunskap om välfärdsbrott, inklusive felaktig folkbokföring, identitetsbrott, falska intyg, samt bedrägeri och oegentligheter i stadens upphandlade tjänster. Det strategiska arbetet inriktas på att förebygga risker och minska brottslighet genom ett strukturerat tillvägagångssätt där risker utvärderas och krav fastställs för att på så vis arbeta förebyggande. Nämnden genomför även avtalsuppföljningar med verksamheter som ligger på entreprenad. Regelbunden uppföljning sker på individ- och verksamhetsnivå för att säkerställa att insats och debiteringar sker i enlighet med den enskildes behov och gällande avtal.

Kompetensökning sker om otillåten påverkar genom att medarbetarna gör den utbildning som finns på området under året.

Förväntat resultat

- Fler kontroller genomförs med syfte att motverka förekomsten av välfärdsbrott
- Noggrannare uppföljningar av avtal.
- Samtliga medarbetare har genomgått utbildning om otillåten påverkan

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden inrättar arbetsgrupper utifrån de riskområden som staden har identifierat - hemtjänst, HVB-hem, daglig verksamhet, lokalvård och personlig assistans.	2025-01-01	2025-07-01
Stadsdelsnämnden ska erbjuda kompetenshöjande insatser i arbetet mot välfärdsbrott genom att arrangera föreläsning för chefer och nyckelpersoner på chefsforum. Under året ska enheterna dessutom ta del av kunskap som rör välfärdsbrott.	2025-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Stadsmiljön upplevs som trygg att vistas och verka i

Beskrivning

Målet nås genom ett fortsatt arbete med platssamverkan, platsaktivering, trygghetsupprustningar och kontinuerligt arbete med att hålla stadsmiljön städad, väl belyst och attraktiv. Näringslivets och civilsamhällets delaktighet i arbetet står i fokus, och under 2025 ska formerna för hur fler föreningar kan involveras i det trygghetsskapande arbetet utvecklas. Under 2025 genomförs ett antal trygghetsupprustningar i stadsmiljön, varav flertalet initierats genom medborgarförslag.

Förväntat resultat

- Den upplevda tryggheten i stadsmiljön bland stadsdelsområdets invånare är hög.
- Invånarnas nöjdhet med städning och skötsel av parker ökar.
- Samverkan med polis och det lokala näringslivet är fortsatt god och utvecklas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska utveckla formerna för hur trygghetsvandringar bäst ska kunna möta behoven hos olika målgrupper	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla samverkan med föreningslivet för ökad delaktighet i det trygghetsskapande arbetet	2024-01-01	2025-12-31

Nämndmål: Stöd erbjuds till unga och vuxna som vill lämna en kriminell livsstil

Beskrivning

Invånare som har en kriminell livsstil och är brottsligt aktiva erbjuds stöd för att lämna en kriminell miljö. Medarbetare ska ha goda kunskaper om kriminalitet och dess konsekvenser samt erbjuda stöd. Metoder och arbetssätt ska vara kända hos berörda i stadsdelsnämnden och hos samarbetsaktörer. Nämnden samverkar med polis och kriminalvård bla genom metoderna Trefas och Sociala insatsgrupper, SIG. Informationsutbyte mellan socialtjänst, polis och andra relevanta myndigheter fungerar väl med syfte att barn och ungdomar får rätt stöd i rätt tid. Stadsdelsnämnden och samverkansaktörer har god kännedom om orosanmälningar och hur sekretess/informationsutbyte kan ske.

Förväntat resultat

- Fler barn, ungdomar och vuxna får stöd och hjälp att lämna ett liv med kriminalitet

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska fortsätta utveckla kunskapsbaserade insatser till personer som begår brott samt erbjuda eftervård vid placering	2025-01-01	2025-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att utveckla demokratiarbete och öka kunskapen om mänskliga rättigheter inom verksamheterna. Invånarnas förslag och synpunkter tas tillvara och arbetssätt för medborgardialoger och medborgarbudgetar vidareutvecklas. Invånarna får en likvärdig service och blir väl bemötta. Samverkan med civilsamhället stärks och omfattar flera områden.

Stadsdelsnämnden kommer under 2025 ta ett större samlat grepp om de verksamhetsöverskridande styrdokumenterna inom området, däribland stadens kommande program för mänskliga rättigheter. I arbetet ingår att analysera hur nämnden ligger till i förhållande till målen och att utse prioriterade områden utifrån genomförd nulägesanalys. Även arbetet med att utveckla jämställdhetsanalyserna inom verksamheterna kommer under året att förstärkas.

Stadsdelsnämndens arbete för att öka tilliten och förtroendet för staden

Stadsdelsnämnden arbetar löpande för att stärka den lokala demokratin samt att öka tilliten och förtroendet för staden. Känslan av tillit är tätt förknippat med den sociala hållbarheten i samhället. Avgörande för integration och delaktighet är faktorer som att ha arbete och tillgång till nätverk, inte minst för att skapa ingångar till arbetsmarknaden, att det finns platser där möten kan äga rum och nätverk kan formas, och att det finns kunskap om tillit, misstro, delaktighet och utanförskap på stadsdelsnivå.

Utifrån detta kommer stadsdelsnämnden under 2025 att intensifiera och stärka arbetet med medborgardialog och -budget. Ett särskilt fokus kommer ägnas åt hur nämnden kan använda sig av medskapande metoder i mer komplexa frågor. Som en del i arbetet kommer nämnden att undersöka hur befintliga arenor för att möta invånare, civilsamhälle och näringsliv kan nyttjas i högre grad samt vilka behov som finns av nya typer av forum. I arbetet kommer röstsvaga grupper att prioriteras. Nämnden erbjuder information om socialtjänstens arbete kopplat till barn och unga på svenska, arabiska och tigrinja. Vidare kommer samverkan med civilsamhället att stärkas genom att ta fram en plan för fortsatt arbete med Idéburet offentlig partnerskap (IOP). Syftet är att öka kunskapen inom organisationen samt att använda samverkansformen i högre utsträckning i arbetet med komplexa utmaningar. Nämnden kommer under året att verka för att fler IOP ska tecknas.

Under året kommer också tillfällen för mer informella medborgarmöten med representanter från nämnd och förvaltning planeras in, exempelvis i samband med lokala marknader och evenemang.

Nämnden har utvecklat en föräldraguide som innehåller information om nämndens främjande och förebyggande arbete samt vilket socialt stöd som erbjuds. Guiden kommer att översättas till flera språk och skickas till föräldrar och samverkanspartners, samt spridas i nämndens digitala kanaler.

I en tid där polarisering, informationspåverkan och desinformation är realitet är förtroende och tillit till offentlig verksamhet avgörande. Stockholms stad är en del av det offentliga Sverige

och en aktör med betydelse för allmänhetens syn på kommunala, regionala och statliga institutioner. Under året kommer nämnden stärka sin förmåga att upptäcka och hantera desinformation och informationspåverkan.

Medborgarkontoret i Älvsjö

Stadsdelsnämnderna ska utveckla medborgarkontoret med syfte att stärka dess funktion som arena för delaktighet och dialog. Prioriterade frågor i arbetet kommer att vara miljö- och klimat samt trygghet och beredskap. Medborgarkontorets lokaler byggs om under vintern och kommer i början av 2025 att stå klara, med en ökad möjlighet till aktiviteter och evenemang. I samband med nyöppningen kommer föreningars möjlighet att hyra lokalen under kvällar och helger att utredas.

Agenda 2030

De globala målen i Agenda 2030 utgör en grund för stadsdelsnämndens arbete med att bidra till att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål att utveckla stadens arbete för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Nämnden har bland annat tagit sig an principen Ingen ska lämnas utanför, som innebär att mål 5, 10 och 11 är särskilt viktiga för nämndens verksamheter att fokusera på i arbetet med de globala målen. Hållbara städer och samverkan, vilket inkluderar en trygg, inkluderande, hälsosam och tillgänglig livsmiljö har tydliga anslag i de mål och förväntade resultat som nämnden antagit.

Individ- och familjeomsorg samt funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Det sociala hållbarhetsarbetet sker genom att bland annat tillse att det finns kunskapsbaserade insatser och stöd som bidrar till människors möjlighet att nå sin fulla kapacitet att bidra till samhällets utveckling. Insatser för att barn och ungdomar ska växa upp under goda levnadsvillkor och få en bra skolgång är särskilt prioriterade för att uppnå detta. Samverkan och samhandling med andra samhällsaktörer så som förskola, skola, polis och hälso- och sjukvård blir således viktig för att få kunskap om varandras uppdrag och ansvar, och för att gemensamt genomföra kartläggning och analys så att alla med gemensamma krafter kan bidra till ett samhälle i enlighet med Agenda 2030.

Vuxna invånare ska kunna vara självförsörjande och leva ett gott och hälsosamt liv genom att samverka med bland annat Jobbtorg för att underlätta vägen ut i arbete. Flera av målen omfattar också rätten till ett liv fritt från våld. Det stöd och de insatser som ges till våldsutsatta och våldsutövare ger förutsättningar för att invånare ska kunna leva ett liv fritt från våld och diskriminering. Stadsdelsnämndens öppna verksamhet för barn och unga är hbtqi-certifierade och analyserar löpande sin målgrupp för att säkerställa att aktiviteter planeras för att inkludera alla målgrupper.

Arbetet och insatserna bedöms stödja och bidra till mål 2. Ingen fattigdom, 3. God utbildning till alla, 5. Jämställdhet, 8. Ekonomisk tillväxt, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen i enlighet med Agenda 2030.

Förskola

En utbildning av god kvalitet är en grundläggande mänsklig rättighet. Förskolan ska främja livslångt lärande och ge trygghet och omsorg för alla barn samt förmedla och förankra grundläggande demokratiska värderingar liksom respekt för mänskliga rättigheter.

Agenda 2030 omfattar social samt miljömässig hållbarhet. Det sociala hållbarhetsarbetet lägger fokus på barns rätt enligt Barnkonventionen, aktiva åtgärder samt arbetet för barn i behov av särskilt stöd. Det miljömässiga hållbarhetsarbetet lägger fokus på att utveckla och förtydliga sambandet mellan fysisk aktivitet och rörelse, goda matvanor och hälsa samt klimatpåverkan och kemikaliesmart förskola.

Arbetet och insatserna bedöms stödja och bidra till mål 4. God utbildning till alla, 5. Jämställdhet och 10. Minskad ojämlikhet i enlighet med Agenda 2030.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen hållbarhetsarbete ska främja psykisk hälsa, välbefinnande och bibehållen självständighet för äldre. Förebyggande verksamheten riktar sina aktiviteter till alla seniorer i stadsdelsområdet och stadsdelsnämndens särskilda boende arbetar med erbjuda social stimulans och daglig aktivering för de äldre. Arbetet med mat och måltider bidrar till att förebygga undernäring hos de äldre. Det görs genom riktade insatser inom ramen för matlyftet men även i form av måltidsobservationer och nattfastemätningar.

Arbetet och insatserna bedöms stödja och bidra till mål 2. Ingen hunger, 3. God hälsa och välbefinnande, 5. Jämställdhet och 10. Minskad ojämlikhet i enlighet Agenda 2030.

Samhälle och service

Hållbarhetsarbetet bedrivs genom att arbeta för god framkomlighet, skapa giftfria miljöer i verksamheterna, bidra till ett mer jämställt samhälle genom åtgärder i stadsmiljön, minska stadsdelsnämndens energianvändning, främja hållbar infrastruktur, öka tillgängligheten i stadsmiljön, bidra till mer hållbara städer, minska stadsdelsnämndens konsumtion och inköp, skapa mer motståndskraftiga parker och naturområden samt öka den biologiska mångfalden och gynna ekosystemtjänsterna i parker och naturområden. Dialogen med invånare ska stärkas inom stadsmiljöområdet för att öka delaktighet och inflytande. Arbetet med medborgarbudget på Lugnets lekplats ska genomföras under 2025.

Arbetet och insatserna bedöms stödja och bidra till mål 2. Hållbar konsumtion och produktion, 3. God hälsa och välbefinnande, 7. Hållbar energi för alla, 11. Hållbara städer och samhällen, 12. Hållbar konsumtion och produktion, 13. Bekämpa klimatförändringarna och 15. Ekosystem och biologisk mångfald i enlighet Agenda 2030.

Stadsdelsnämnden övergripande

För att bidra till de globala målen om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, jämställdhet och minskad ojämlikhet i Agenda 2030 lägger stadsdelsnämnden stor vikt vid det systematiska arbetsmiljöarbetet och att stärka friskfaktorer inom alla verksamheter för att på ett strukturerat och främjande sätt bidra till hållbara, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser.

Arbetet och insatserna bedöms stödja och bidra till mål 2. Jämställdhet, 8. Ekonomisk tillväxt samt 10. minskad ojämlikhet i enlighet med Agenda 2030

Nationella minoriteters rättigheter

Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli.

För stadsdelsnämndens förskoleverksamhet innebär det att barn har rätt till förskoleplats där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på något av minoritetsspråken. Syftet med

väsentligt tvåspråkig förskola är att ge barnen möjlighet att utveckla och bevara sitt språk och sin kulturella identitet. På avdelningen Rubinen inom Telefonplans förskolor bedrivs verksamhet helt på finska. Öppna förskolan erbjuder sagoläsning på finska en gång i veckan.

För stadsdelsnämndens äldreomsorg innebär det att äldre har rätt till att få information om möjligheterna till äldreomsorg och att få hela eller en väsentlig del av sin äldreomsorg på något av minoritetsspråken. Syftet är att ge möjlighet till äldre att bevara sitt språk och sin kulturella identitet. Under 2025 fortsätter arbetet med att öka kännedomen inom äldreomsorgens verksamheter om minoriteters rättigheter.

Barns rättigheter

Stadsdelsnämndens arbete med att stärka barns rätt till delaktighet och inflytande utgår från stadens Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad. Inom förvaltningen finns en utsedd representant som deltar i stadens övergripande nätverk som leds av stadens barnombudsman. Utöver detta har socialtjänstens verksamheter två utsedda barnrätts-samordnare som tillsammans leder ett nätverk med representanter från socialtjänstens enheter.

Nämndens arbete ska säkerställa att barns rätt till information, delaktighet och inflytande samt rättigheter tillgodoses. Detta sker bland annat genom att barnrättsperspektivet säkerställs genom barnens delaktighet i utredningar och beslut som berör dem. Socialnämndens stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten används. Inom förebyggande verksamheter för barn och unga säkerställs delaktigheten genom att barn och unga görs delaktiga i utvecklingen av exempelvis mötesplatser. Nämnden avser att under 2025 inrätta ungdomsråd för att ytterligare stärka delaktigheten.

För att säkerställa att barnrättsperspektivet alltid beaktas i beslut som rör barn ska nämndens verksamheter fortsätta att stärka barnkonsekvensanalyserna i tjänsteutlåtanden.

Ökad jämställdhet

Analyser av könsuppdelad statistik görs regelbundet och vid omotiverade skillnader vidtas nödvändiga åtgärder i verksamheten för att minska skillnaderna. Stödfrågor för jämställdhetsanalyser används.

Stadsdelsnämndens verksamheter inom socialtjänsten ska bidra till att ge samma möjligheter och lika villkor för alla. Behovsbedömningar ska bygga på antaganden som bidrar till ökad rättssäkerhet, till mer träffsäkra insatser och till att resurser fördelas likvärdigt utifrån kvinnors och mäns behov och prioriteringar.

Stadsdelsnämndens äldreomsorg ska erbjuda en jämställd och jämlik vård och omsorg. Utredningar och bedömningar av insatser sker ur ett normkritiskt perspektiv, det är individens behov som styr.

Jämlikhet och mänskliga rättigheter

Hbtqi

Fritidsverksamheten inom stadsdelsområdet erbjuder tillgänglig och anpassad verksamhet efter barns behov och levnadsmönster där bland annat hbtqi inkluderas och prioriteras.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Hägersten-Älvsjö och Skärholmens gemensamma råd för funktionshinderfrågor bidrar till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar i stadsdelsområdet. För att öka möjligheterna att personer med funktionsnedsättning ges god möjlighet att vara delaktig i demokratin, ska riktade informationsinsatser ges till funktionsnedsatta.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2025	Periodicitet
 Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	39 %	39 %	År

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde är jämställt, öppet och demokratisk

Beskrivning

Målet nås genom att Agenda 2030 utgör ett stöd och genomsyrar nämndens verksamhets arbete med mänskliga rättigheter. Hur stadsdelsnämnden bidrar beskrivs under respektive verksamhetsmål. Nämndens verksamheter arbetar med de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 genom att vidareutveckla arbetet med barns rättigheter, jämställdhet, jämlikhet och nationella minoriteter. Nämnden motverkar alla former av rasism och diskriminering. Förvaltningens tjänsteutlåtanden genomförs utifrån både jämställdhets- och barnkonsekvensanalys i ärenden där detta är relevant. Tryggheten och servicen i stadsdelsområdet stärks och utvecklas genom medborgardialoger.

Kunskap om innehållet i det reviderade programmet Tillgänglighet och delaktighet för funktionsnedsatta 2024-2029 ska vara god och leda till god kvalitet för målgruppen. Stadsdelsnämndens parker och grönområden ska i så stor utsträckning som möjligt vara tillgänglighetsanpassade.

I arbetet för en äldrevänlig stad pågår ett utvecklingsarbete för samverkan med föreningar och andra aktörer för dialog, informations-, erfarenhets-, och idéutbyte med fokus på det gemensamma arbetet med att tillgodose äldre medborgares behov av socialt innehåll, kultur, hälsa, fritid, vardagsmotion, social delaktighet och samvaro samt medmänskligt stöd.

Medborgardialoger kommer att genomföras i syfte att stärka tilliten och den lokala demokratin. Ambitionen är att bidra till ett öppnare och mer inkluderande samtal och möten med stadsdelsområdets invånare.

Stadsdelsnämnderna ska även utveckla medborgarkontoret med syfte att stärka dess funktion som arena för delaktighet och dialog. Prioriterade frågor i arbetet kommer att vara miljö- och klimat samt trygghet och beredskap. Medborgarkontorets lokaler byggs om under vintern och kommer i början av 2025 att stå klara, med en ökad möjlighet till aktiviteter och evenemang. I samband med nyöppningen kommer föreningars möjlighet att hyra lokalen under kvällar och helger att utredas.

Under 2025 görs flertalet investeringar i stadsmiljön, utifrån såväl processen med medborgarbudget i Lugnet, samt medborgarförslag som inkommit till nämnden.

Förväntat resultat

-Stadsdelsnämnden ges genom dialoger och inbjudan till deltagande om stadsdelsområdets utveckling tydligare kunskap om invånarnas önskemål och behov.

-Stadsdelsnämnden genomför jämställdhetsanalyser på olika nivåer för att bidra till att nämndens verksamheter erbjuder likvärdig service, bemötande och fördelning av resurser för kvinnor och män respektive flickor och pojkar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genomföra medborgardialoger i syfte att stärka tilliten och den lokala demokratin	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska genomföra upprustning av lekplatsen Lugnet utifrån metoden medborgarbudget	2025-01-01	2025-12-31
Stadsdelsnämnden ska vidareutveckla metoder för fysisk och digital medborgardialog kring utveckling av stadsmiljön.	2025-01-01	2025-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Nämnd och förvaltningsövergripandeadministration	78,5	73,2	76,0	75,0	70,9
Individ- och familjeomsorg	330,8	329	331,8	367,9	352,8
varav barn och ungdom	189,3	198,2	199,9	228,0	215,5
varav vuxna	53,7	54,3	54,3	63,3	63,8
varav socialpsykiatri	82,1	76,5	76,5	76,5	80,6
varav nyanlända	0,0	0,0	0,0	-1,0	-7,2
Stadsmiljö	73,1	63,9	68,2	68,2	65,6
varav avskrivningar	25,7	25,4	28,2	28,2	27,6
varav internränta	7,7	6,3	6,3	6,3	5,1
Förskola	885,3	889,2	876,3	858,4	837,0
Äldreomsorg	1051,5	1000,7	1000,7	960,7	917,6
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	623,6	595,1	617,7	626,5	594,2
Barn, kultur och fritid	43,9	42,3	47,4	47,4	41,7
Arbetsmarknadsåtgärder	18,8	18,4	18,4	17,4	12,3
Ekonomiskt bistånd	119,2	113,8	118,2	133,2	117,9
varav handläggning	30,0	28,6	34,3	33,8	31,7
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	3 224,7	3 125,6	3 154,7	3 154,7	3 010,0

Kommunfullmäktige har i budget för år 2025 anvisat Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd 3 224,7 mnkr netto i driftbudget. Budgeten (anslaget) fördelas till stadsdelsnämnderna med hjälp av olika resursfördelningssystem. Anslaget finansierar individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd, vissa arbetsmarknadsåtgärder, barn, kultur och fritid, förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, stadsmiljö, m.m. Tilldelad budget innehåller inte några särskilda medel för att täcka nämnd- och förvaltningsövergripande administration.

I budget för år 2025 har 78,5 mnkr omfördelats för att täcka dessa kostnader. Beloppet motsvarar 2,39 procent av nettobudgeten vilket är en ökning från 2,29 procent av nettobudgeten 2024.

I budgeten beaktas endast kostnader och intäkter för nämndens åligganden gentemot invånarna i Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde. Undantag från detta utgörs av åligganden som rör gentemot andra personer än invånarna i Hägersten-Älvsjö utgörs bl.a. av försäljning av

verksamhet till andra nämnder och kommuner. Sådan försäljning sker bl.a. vid äldreboenden och dagliga verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnden bekostar dessa åtaganden med de intäkter som erhålls. Dessa kostnader och intäkter benämns omslutningsförändringar. Omslutningsförändringar uppkommer även vid vissa externa transaktioner (t.ex. migrationsintäkter som är en form av statsbidrag, hyror och avgifter för mat som pensionärer i äldreboenden betalar samt s.k. LASS-intäkter från försäkringskassan). Utöver kostnadsramen om 3 343,7 mnkr och intäktskrav om 119,0 mnkr budgeteras därför kostnader och intäkter med 317,4 mnkr.

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	3 661,1	3 549,3	3 644,4	4 022,2	3 581,2
Intäkter	-436,4	-423,7	-489,7	-867,5	-571,2
Netto	3 224,7	3 125,6	3 154,7	3 154,7	3 010,0

Prestationsbudgeterade verksamheter

I stadens resursfördelningssystem finns olika former av medelstilleddning. För förskoleverksamhet tilldelas nämnden medel utifrån schablonbelopp per inskrivet barn. Motsvarande gäller för vissa personer med funktionsnedsättning avseende boende, daglig verksamhet, korttidshem, korttidstillsyn och korttidsvistelse på dagtid. Prestationsbudgeteringen bygger på inskrivningstal under året. Därför erhåller nämnden sin slutliga budget för året först i slutet av år 2025.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	78,5	73,2	76,9	77,0	76,2
Intäkter	0,0	0,0	-0,9	-2,0	-5,3
Netto	78,5	73,2	76,0	75,0	70,9

Under nämnd och förvaltningsövergripande uppgifter budgeteras nämnd, förvaltningschef, nämndkansli och den förvaltningsövergripande administrationen så som lokaler, övergripande IT-kostnader, MAS och MAR-tjänster, ekonomi med samordnare för upphandling och stöd-funktion för Paraply-systemet, samt HR och kommunikation. Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har budgeten ökat med 5,3 mnkr bl.a. för förstärkning inom lokal- och IT-funktionen.

Individ- och familjeomsorg (barn och ungdom, vuxna och socialpsykiatri)

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	353,8	354,2	368,1	416,9	413,3
Intäkter	-23,0	-25,2	-36,3	-49,0	-60,5
Netto	330,8	329,0	331,8	367,9	352,8

Individ- och familjeomsorg innefattar fyra delar: barn och ungdom, vuxna, socialpsykiatri och nyanlända. Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har budgeten ökat med 1,8 mnkr.

Fördelning per delområde inklusive ledningsfunktionen redovisas nedan:

– Barn och ungdom

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	196,5	207,0	219,8	252,5	244,2
Intäkter	-7,2	-8,8	-19,9	-24,5	-28,7
Netto	189,3	198,2	199,9	228,0	215,5

Stadsdelsnämnden har ett särskilt ansvar för barns uppväxtvillkor och för skydd och stöd till barn och ungdomar i utsatta livssituationer. Verksamheten omfattar såväl preventiva som avhjälpande insatser. Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har budgeten minskat med 8,9 mnkr då ett lägre belopp har fördelats om från andra verksamhetsområden jämfört med 2024.

I samverkan med skolor inom stadsdelsområdet arbetar fältassistenter och preventionssamordnare med att ge barn- och ungdomar ett normkritiskt förhållningssätt. Vidare erbjuds föräldrautbildningar. Ytterligare ryms arbetet med att motverka våldsbejakande extremism samt samverkan med polis inom verksamhetsområdet.

– Vuxna

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	59,5	60,1	60,1	69,3	69,1
Intäkter	-5,8	-5,8	-5,8	-6,0	-5,3
Netto	53,7	54,3	54,3	63,3	63,8

I tabellen ovan har verksamhet för vuxna med beroendeproblematik och verksamhet för personer som utsatts för våld i nära relationer budgeterats. Inom verksamhetsområdet omfattas även personer med komplexa vårdbehov, samsjuklighet, psykisk sjukdom och missbruksproblematik. Ytterligare finns verksamhet för personer som omfattas av tak över huvudet garantin, s.k. TÖG. Vidare finns budget- och skuldrådgivning inom verksamhetsområdet.

Stadsdelsnämnden har i uppdrag att identifiera och erbjuda stöd och skydd till kvinnor och män som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld. Nämnden ska även erbjuda insatser till vuxna som utövar våld mot närstående.

Budget- och skuldrådgivning ingår även i verksamhetsområdet.

Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har budgeten minskat 0,6 mnkr.

– *Socialpsykiatri*

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	92,1	87,1	87,1	87,1	90,3
Intäkter	-10,0	-10,6	-10,6	-10,6	-9,7
Netto	82,1	76,5	76,5	76,5	80,6

Verksamheten omfattar insatserna bostad med särskild service, boendestöd, stödboende, sysselsättning, ledsagning och kontaktperson. I stadsdelsområdet finns även öppna träffverksamheter. Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har budgeten ökat 5,6 mnkr.

– *Nyanlända*

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	0,0	0,0	0,0	6,9	8,8
Intäkter	0,0	0,0	0,0	-7,9	-16,0
Netto	0,0	0,0	0,0	-1,0	-7,2

Liksom år 2024 budgeteras det inga medel för det sociala stödet för nyanlända, medel tas av de intäkter som erhålls från Migrationsverket.

Stadsmiljö

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	73,1	63,9	68,2	68,2	66,3
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,7
Netto	73,1	63,9	68,2	68,2	65,6

I Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde finns ca 700 hektar parkmark, varav drygt 300 hektar parkmark som kräver kontinuerlig skötsel. Resten av ytan är naturmark och naturreservat med en lägre skötselfrekvens. Parkmarken sköts fram till 30 september 2025 på entreprenad som är uppdelad i tre entreprenadområden; Hägersten, Älvsjö och Liljeholmen. Från den 1 oktober 2025 kommer parkskötsel och renhållning bedrivas i egen regi medan vinterväghållning blir

kvar på entreprenad. Kontroll och uppföljning av entreprenörernas arbete sker genom regelbundna besiktningar. I detta arbete är synpunkter och klagomål från allmänheten av stort värde. Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har driftbudgeten ökat 7,5 mnkr till 39,7 mnkr varav 6 mnkr är avsatta till arbetet med övertagande av park- och naturdrift och renhållning i egen regi. Budgeten för avskrivningar och internränta har ökat med 1,7 mnkr jämfört med 2024 och uppgår sammantaget till 33,4 mnkr.

I verksamhetsplanen för år 2025 finns parkinvesteringsmedel om 15,4 mnkr vilket är en ökning med 1,7 mnkr jämfört med verksamhetsplan för år 2024. Ökningen beror på en omfördelning gällande hur reinvesteringsmedel fördelas mellan trafikkontoret och stadsdelsnämnderna. Medlen kommer bland annat att användas till att genomföra medborgarbudget i Lugnets lekplats och upprustning av Herrbackens lekplats.

Förskola

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	963,6	969,5	977,4	959,5	957,2
Intäkter	-78,3	-80,3	-101,1	-101,1	-120,2
Netto	885,3	889,2	876,3	858,4	837,0

Stadsdelsnämnden ansvarar för totalt 74 förskolor fördelat på tolv förskoleenheter. I verksamhetsområdet ingår också insatser till barn i behov av särskilt stöd och öppen förskola. För öppen förskola har ca 5,0 mnkr budgeterats. Öppna förskolorna är lokaliserade i Liljeholmen, Gröndal, Fruängen samt Älvsjö.

Nämnden får en grundschablon per inskrivet barn i förskolan. Förskoleenheterna får sedan huvuddelen av schablonbeloppet i ersättning i form av en så kallad förskolepeng. Den av kommunfullmäktige fastställda "minimipengen" är 80 procent av grundschablonen. 2021 höjdes förskolepengen av stadsdelsnämnden till 81 % av schablonen, vilket kommer att fortsätta även 2025. Kommunfullmäktige har höjt schablonen med 1,6 % jämfört med år 2024. Utöver peng per barn fördelas även bidrag från det socioekonomiska tilläggsanslaget till enheterna efter bedömning av enheten för barnhälsa. Medel för att uppfylla barnomsorgsgarantin kommer att fördelas ur Kommunstyrelsens centrala medelsreserv. Nämndens sammanlagda schablonersättning fastställs genom avläsningar av antal barn som är inskrivna i nämndens förskolor som görs under budgetåret, varför nämnden får sin slutliga budget för verksamhetsområdet först i december 2025.

Samtliga tolv förskoleenheter föreslås utgöra resultatenheter. Jämfört med verksamhetsplan för år 2023 har budgeten minskat med 3,9 mnkr.

Äldreomsorg

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	1 261,5	1 197,2	1 225,7	1 540,0	1 173,9
Intäkter	-210	-196,5	-225,0	-579,3	-256,3
Netto	1051,5	1000,7	1000,7	960,7	917,6

Äldreomsorgen ger insatser till personer i åldern 65 år och uppåt utifrån beslut om bistånd. Insatser som tillhandahålls är hemtjänst i ordinärt boende, servicehus, vård- och omsorgsboende, korttidsboende i avvaktan på hemgång eller avlastning för anhörigvårdare dagverksamhet samt trygghetslarm. Förebyggande insatser erbjuds i form av öppna mötesplatser för äldre samt genom en insats för tryggt mottagande i hemmet.

Stadsdelsnämnden ansvarar för en hemtjänstenhet, tre servicehus med tillhörande dagverksamhet och fyra vård- och omsorgsboende samt åtta träffpunkter. Vidare finns två aktivitetscenter.

Den budget nämnden beslutar om består av tre delar; beställarbudget, anslagsbudgeterad verksamhet och övergripande kostnader för verksamhetsområdet. Huvuddelen av budgeten utgörs av en beställarbudget, d.v.s. de medel som biståndshandläggarna använder för att köpa vård och omsorg av intäktsfinansierade utförare i egen regi, entreprenaddrivna verksamheter, andra nämnder och av privata vårdgivare. I biståndshandläggningen ingår utredning och beslut om insatser samt uppföljning och utvärdering av pågående insatser.

Äldreomsorgens nettobudget för 2025 är 1 051,5 mnkr, vilket är en ökning om 50,8 mnkr jämfört med föregående år vilket främst beror på volym- och prisökningar. Nämnden har ett intäktskrav om 30,6 mnkr, vilket består av avgifter för vård och omsorg.

Ersättningsnivåerna för vård- och omsorgsboende indexuppräknas med 5,0 procent. Ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende och för dagverksamhet höjs med 1,0 procent. Ersättningen till utförare i enskild regi är 2,5 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på varor och tjänster, vilket inte utförare i enskild regi har.

Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	740,2	708,2	735,5	744,3	703,7
Intäkter	-116,6	-113,1	-117,8	-117,8	-109,5
Netto	623,6	595,1	617,7	626,5	594,2

Verksamheten omfattar insatser för personer med funktionsnedsättning i åldern 0-64 år. Insatser som tillhandahålls är bland annat gruppboende, daglig verksamhet, personlig assistans, avlösning, ledsagning och korttidsvistelse för barn.

Liksom för äldreomsorgen utgörs huvuddelen av budgeten av en beställarbudget, det vill säga de medel som biståndshandläggarna använder för att köpa vård och omsorg av intäktsfinansierade utförare i egen regi, av andra nämnder och av enskilda utförare.

Huvuddelen av budgeten för personer med funktionsnedsättning erhåller stadsdelsnämnden genom schablonbelopp för varje person som får en insats. Nämndens sammanlagda schablonersättning fastställs genom individuella nivåbedömningar som görs under budgetåret, varför nämnden får sin slutliga budget först under hösten 2025.

Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har budgeten ökat 28,5 mnkr. Ersättningsnivåerna för vuxen- och barnboende, daglig verksamhet, korttidsvistelse och korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS är höjda med 1,0 procent jämfört med 2024.

Barn, kultur och fritid

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	46,9	45,3	50,4	53,9	45,7
Intäkter	-3,0	-3,0	-3,0	-6,5	-4,0
Netto	43,9	42,3	47,4	47,4	41,7

De förebyggande barn- och ungdomsinsatserna inom verksamhetsområdet utgörs i huvudsak av två mötesplatser, i Gröndal respektive i Fruängen, Ungdomens hus i Älvsjö, fyra parklekar belägna i Aspudden, Västertorp, Solberga respektive Fruängen, prevention, samt viss lovverksamhet. Vidare ingår medborgarkontor, konsumentvägledning, föreningsbidrag samt traditionell kolloverksamhet i verksamhetsområdet.

Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har budgeten ökat med 1,6 mnkr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	21,3	21,0	21,0	22,7	19,8
Intäkter	-2,5	-2,6	-2,6	-5,3	-7,5
Netto	18,8	18,4	18,4	17,4	12,3

Nämndens arbetsmarknadsåtgärder utgörs till stor del av arbetsträning och bedömning av arbetsförutsättningar hos personer som - på grund av medicinska eller andra skäl - står långt från arbetsmarknaden och för närvarande inte är aktuella för Jobbtorg eller Jobbtorg Resurs. Här ingår också ansvaret för offentligt skyddade anställningar OSA, medan ansvaret för arbete med Stockholmsjobb flyttades till Arbetsmarknadsnämnden från 2023. Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har budgeten ökat med 0,4 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiska förutsättningar

Mnkr	VP 2025	VP 2024	Beräknadslutlig budget 2024	Prognostiserat utfall 2024 (Okt)	Bokslut 2023
Kostnader	122,2	116,8	121,2	139,7	125,1
Intäkter	-3,0	-3,0	-3,0	-6,5	-7,2
Netto	119,2	113,8	118,2	133,2	117,9

Inom ekonomiskt bistånd är uppdraget att arbeta för att personer som ansöker om ekonomiskt bistånd får bästa möjliga information, stöd och hjälp för att bli självförsörjande. Under tiden prövas rätten till ekonomiskt bistånd. Budgeten för ekonomiskt bistånd består av kostnader för handläggning och utbetalt bistånd. Jämfört med verksamhetsplan för år 2024 har budgeten ökat med 5,4 mnkr.

Övrig verksamhet

Under övrig verksamhet bedrivs ingen verksamhet och likt år 2024 reserveras ingen budget för oförutsedda händelser för år 2025.

Investeringar

Nämnden har fått en utökad investeringsram för maskiner och inventarier för 2025 i syfte att ha tillräckliga medel för att genomföra en uppstart av parkdrift och -underhåll i egen regi. Medel kommer att användas till köp av inventarier i en ny lokal som ska hyras in för enheten för stadsmiljös räkning. Utöver den tilldelade ramen söker nämnden medel för att köpa fordon och maskiner till stadsmiljöverksamheten.

Parkinvesteringar

Till 2025 har en omfördelning skett inom ramen för parkinvesteringsmedlen så att stadsdelsnämnden har fått ansvaret för både egna parkinvesteringsmedel och reinvesteringsmedel. Totalt har nämnden tilldelats 16,4 mnkr i investeringar och reinvesteringar 2025. En stor del av medlen fördelas till Lugnets lekplats, som rustas upp i samband med en medborgarbudget. Andra projekt som genomförs under året är renovering av en trappa på Nybohovsbacken och upprustning av Herrbackens lekplats. Flertalet mindre kompletteringar och upprustningar i olika lekplatser, som exempelvis uppsättning av nya gungor och byte av sargar, kommer att genomföras och renoveringen av Lugnets plaskdamm kommer att påbörjas. Investeringsmedel kommer också att användas till att genomföra två medborgarförslag.

Budgeten för kapitalkostnader avseende parkanläggningar uppgår till 33,4 mnkr.

Maskiner och inventarier

Stadsdelsnämnden har tilldelats en budget för investeringar av maskiner och inventarier om 5,1 mnkr vilket är en höjning med 2,0 mnkr jämfört med verksamhetsplanen för år 2024.

Utöver den tilldelade budgeten ansöker stadsdelsnämnden om budgetjustering med 7,4 mnkr för ökad investeringsbudget avseende inventarier och maskiner i huvudsak för sängar och

taklyftar inom äldreomsorgen, utemiljöer med både lekredskap, solskydd och barnvagnsförråd inom förskola samt övriga mindre investeringar såsom kontorsmiljöer för en ändamålsenlig arbetsmiljö i alla verksamheter.

En investering är, enligt stadens anvisningar, en anskaffning av en anläggningstillgång med ett värde över ett basbelopp och ett bestående värde i tre år eller mer. Driftbudgeten belastas sedan med kapitalkostnader under anläggningstillgångens beräknade livslängd.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inte aktuellt för stadsdelsnämnden.

Resultatenheter

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden årligen i verksamhetsplanen besluta om vilka enheter som ska vara resultatenheter. Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott till följande år som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, med maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett ackumulerat överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget.

För närvarande finns en undantagsregel som gör att uppkomna underskott i resultatfonden, som i normalfallet ska täckas i samband med nästkommande års bokslut, ska täcka under nästkommande två år. Om underskottet inte har kunnat täckas under de nästkommande åren ska resultatenheten upplösas och underskottet täckas av nämnden i bokslutet.

Ersättningarna till resultatenheterna redovisas i bilaga 5.

Följande enheter föreslås vara resultatenheter år 2025:

Förskola

1. Herrängen/Älvsjöskogens förskolor
2. Långbro/Solbergaskogens förskolor
3. Solberga/Sjöängens förskolor
4. Hägerstensåsens förskolor
5. Fruängens förskolor
6. Mälarhöjden/ Västertorps förskolor
7. Telefonplans förskolor
8. Årstadals förskolor
9. Årstabergs förskolor
10. Aspuddens förskolor
11. Gröndals förskolor
12. Midsommarkransens förskolor

I stadsdelsområdet finns tolv förskoleenheter vilket är samma som 2024. Varje enhet leds av en rektor. Pengen till förskola föreslås uppgå till 81 procent av grundschablonen.

Förskola 1 juli till 31 december**Område 1**

Enhet A Sjöstjärnan, Sylvester och Äppelängen
Enhet B Solkatten och Eken
Enhet C Snabelskon, Solängen och Skattkistan
Enhet D Trollsländan, Mineralen och Prästängen

Område 2

Enhet A Långsjö, Snöripan och Vågavilja
Enhet B Älvskogen, Lillskogen och Matrisen
Enhet C Ellen Fries, Muminstugan och Rödkulla
Enhet D Kata Dahlström, Ellen Key och Viveln

Område 3

Enhet A Kristallen, Hattis och Toppen
Enhet B Jungfru Lona, Snöbollen och Regnbågen
Enhet C Vasan och Kroppåsen
Enhet D Hasselbacken och Majamyra

Område 4

Enhet A Solstrålen och Flyttfågeln
Enhet B Instrumentet och Korpen
Enhet C Åsen, Gläntan och Skatboet
Enhet D Grågåsen och Fiberpennan

Område 5

Enhet A Luren och Paletten
Enhet B Smeden och Kobran
Enhet C LM-gården och Metronomen
Enhet D Rönneberga, Kastanjen och Svandammgården

Område 6

Enhet A Sjöbjörnen, Gröndalsgården och Bryggan
Enhet B Rosteriet, Karlavagnen och Hovet
Enhet C Udden, Viken och Hamngården
Enhet D Utsikten, Sjötorget och Marievik

Område 7

Enhet A Spåret, Perrongen och Parken
Enhet B Kajen, Sjövik och Berget
Enhet C Svängen, Ängen och Torget
Enhet D Höjden och Sturehill

Omsorg om personer med funktionsnedsättning 1 januari till 31 december

1. Hägersten-Älvsjös grupp- och servicebostäder
2. Liljeholmens dagliga verksamhet
3. Glasade gångens dagliga verksamhet

Omsorg om personer med funktionsnedsättning 1 april till 31 december

Område Hägersten-Älvsjös grupp- och servicebostäder

4. Enhet 1
5. Enhet 2
6. Enhet 3
7. Enhet 4
8. Enhet 5
9. Enhet 6
10. Enhet 7
11. Enhet 8
12. Liljans dagliga verksamhet
13. Örnsbergs dagliga verksamhet
14. Glasade gångens dagliga verksamhet

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Inte aktuellt för stadsdelsnämnden.

Budgetjusteringar

Driftmedel (2,2 mnkr)

Medel för biologisk mångfald, drift (0,3 mnkr)

Nämnden ansöker om 0,3 mnkr i budgetjustering för biologisk mångfald. Projektets mål är att göra ekologiska förstärkningsåtgärder genom att fortsätta hyra in betesdjur så att Sjöängen i Älvsjö omvandlas till betesmark vilket bidrar till den biologiska mångfalden.

Medel för lokalt arbete med demokrati och mänskliga rättigheter (1,8 mnkr)

Nämnden ansöker om 0,1 mnkr budgetjustering för lokal demokrati och mänskliga rättigheter för utbildning i samtalsledning vid komplexa samhällsfrågor för ett antal medarbetare i nyckelroller.

Nämnden ansöker om 1,7 mnkr i budgetjustering för dialogsociologer, fritidsbibliotek och medborgardialoger för hälsovecka för att utveckla och förstärka det lokala arbetet med demokrati och mänskliga rättigheter. Åtgärderna ska öka stockholmarnas delaktighet och inflytande i stadens verksamheter med fokus på att nå grupper som vanligtvis inte gör sina röster hörda.

Driftmedel för insatser i enlighet med lokalt åtgärdsprogram (0,1 mnkr)

Nämnden ansöker om 0,1 mnkr i budgetjustering för lokalt åtgärdsprogram för Trekanten för att göra insatser för att öppna strandzonen runt sjön.

Investeringsmedel (38,2 mnkr)

Medel för trygghetsinvesteringar (6,5 mnkr)

Nämnden ansöker om 6,5 mnkr i trygghetsinvesteringsmedel för att ta bort buskage och anlägga en ny plantering samt belysning längs tunnelbanan i Fruängen, ta bort buskage och anlägga ängsmark i anslutning till en lekplats i Örnberg, anlägga en basketplan på Nybohovsbacken, anlägga en hundrastgård intill Mälarhöjdens IP, rusta upp lekplatsen i Elektraparken, ersätta buskage med bruksgäs vid Västberga gårdsväg, ersätta buskage med äng vid Katrinebergsbacken och anlägga en grusad motionsslinga i Solbergaskogen.

Medel för klimatinvesteringar (6,5 mnkr)

Nämnden ansöker om 6,5 mnkr i klimatinvesteringar för att plantera träd och på det sättet öka krontäckningsgraden i stadsdelsområdet samt för garantiskötsel för nya träd och planteringar. Medel söks också för sorteringskärl i större parker och för två olika dagvattenåtgärder i stadsdelsområdet.

Investeringsmedel för biologisk mångfald (2,6 mnkr)

Nämnden ansöker om 2,6 mnkr i investeringsmedel för biologisk mångfald för att bygga benjeshäckar, faunadepåer och trädruiner, för att förbättra livsmiljön för fladdermöss, för att sätta upp solceller till elstängslet på Sjöängen och för att utföra åtgärder i enlighet med stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald.

Investeringsmedel för insatser i enlighet med lokalt åtgärdsprogram (0,2 mnkr)

Nämnden ansöker om 0,2 mnkr i budgetjustering för lokalt åtgärdsprogram för Trekanten för att göra insatser för att öppna strandzonen runt sjön.

Investeringsmedel för Stockholm vid vattnet (0,2 mnkr)

Nämnden ansöker om 0,2 mnkr i medel från Stockholm vid vattnet för att göra en utredning om hur badplatsen i Vinterviken kan utökas och utvecklas.

Investeringsmedel för övertagande av parkdrift i egen regi (11,5 mnkr)

Nämnden ansöker om 11,5 mnkr i investeringsmedel för att köpa maskiner och inventarier till att ta över drift och underhåll av park- och naturområden i egen regi.

Medel för trädplantering (1,0 mnkr)

Nämnden ansöker om 1,0 mnkr i medel för att plantera träd i enlighet med trädmålet.

Medel för lekmiljöer i anslutning till förskolegårdar (1,5 mnkr)

Nämnden ansöker om 1,5 mnkr i investeringsmedel för lekmiljöer i anslutning till förskolegårdar för göra dagvattenåtgärder och skapa större lekyta intill förskolan Gröndalsgården samt för att friställa träd för att möjliggöra lek vid förskolan Skogsglantan.

Medel för naturreservat (0,8 mnkr)

För Älvsjöskogen söker nämnden pengar för att sätta upp skyltar om reservatsföreskrifter och för att göra åtgärder i enlighet med äldrevänlig stad från medel för naturreservat.

Maskiner och inventarier (7,4 mnkr)

Utöver den tilldelade budgeten om 5,1 mnkr varav 2,0 mnkr avsätts till övertagandet av parkdrift i egen regi ansöker nämnden om 7,4 mnkr i budgetjustering för maskiner och inventarier. Ansökan görs i huvudsak för sängar och taklyftar inom äldreomsorgen, utemiljöer med både lekredskap, solskydd och barnvagnsförråd inom förskola samt övriga mindre investeringar såsom kontorsmiljöer för en ändamålsenlig arbetsmiljö i alla verksamheter.

Omslutningsförändringar

Ett undantag som rör åligganden gentemot andra personer än invånarna i Hägersten-Älvsjö utgörs bl.a. av försäljning av verksamhet till andra nämnder och kommuner. Sådan försäljning sker bl.a. vid äldreboenden och dagliga verksamheter för personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnden bekostar dessa åtaganden med de intäkter som erhålls. Dessa kostnader och intäkter benämns omslutningsförändringar. Omslutningsförändringar uppkommer även vid vissa externa transaktioner (t.ex. migrationsintäkter som är en form av statsbidrag, hyror och avgifter för mat som pensionärer i äldreboenden betalar samt s.k. LASS-intäkter från försäkringskassan). Nämnden ska vid upprättande av budget redovisa den förändrade omslutningen till kommunstyrelsen. Utöver kostnadsramen och intäktskrav budgeteras därför kostnader och intäkter med 317,4 mnkr. Omslutningsförändringarna redovisas i tabellen nedan. I *bilaga 5* föreslås vilka priser som ska gälla vid försäljning av verksamhet till andra nämnder och kommuner under år 2025.

Omslutningsförändring (mnkr)	Kostnader	Intäkter
Individ- och familjeomsorg exklusive socialpsykiatri		
Avser administrativ ersättning för familjerätt	5,3	-5,3
Hysesintäkter FOT-lgh	4,0	-4,0
Socialpsykiatri		
Avser försäljning till andra SDN och kommuner, boendehyror och egenavgifter	10,0	-10,0
Förskoleverksamhet		
Avser försäljning till andra SDN och kommuner	2,2	-2,2
Äldreomsorg		
Avser försäljning till andra SDN och kommuner samt boendehyror	179,4	-179,4
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning		
Avser försäljning till andra SDN och kommuner, LASS, boendehyror och egenavgifter	113,5	-113,5
Barn, kultur och fritid		
Sommarkoloniverksamhet	3,0	-3,0
Summa	317,4	-317,4

Medel för lokaländamål

Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd beräknar i nuläget att erhålla 12,1 mnkr i bidrag för höga hyror inom förskolan 2025.

Övriga ekonomiska redovisningar

Plan för upphandling

I bilagda plan för upphandling (*bilaga 3*) redovisas en förteckning över eventuellt planerade verksamhetsupphandlingar och driftentreprenader.

System för intern kontroll, med väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

I *bilaga 1* till verksamhetsplanen lämnas, i enlighet med stadens riktlinjer, ett förslag system för intern kontroll och i *bilaga 2* ett förslag till plan för internkontroll med väsentlighets- och riskanalys för år 2025.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stadens kvalitetsprogram

Stadens kvalitetsprogram är det styrande dokumentet för stadsdelsnämndens systematiska kvalitetsarbete och innefattar arbetet med ständiga förbättringar, innovation och digitalisering samt sex grundläggande kvalitetsdrivna förhållningssätt som är gemensamma för staden som organisation: Stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande samt öppenhet.

Under 2025 kommer ett särskilt fokus ägnas åt helhetssyn och handlingsutrymme. Stadsdelsnämnden arbetar utifrån förhållningssätten genom att främja samverkan över organisations- och verksamhetsgränser samt att arbeta i team där olika funktioner och professioner tillsammans bedriver kvalitetsarbete. För att skapa handlingsutrymme verkar nämnden för att medarbetare ska ha rätt förutsättningar för att kunna medverka och ta ansvar i kvalitetsarbetet. Genom att känna trygghet i handlingsutrymme, mandat och delaktighet byggs ett aktivt medarbetarskap som främjar kreativitet, problemlösning, engagemang och delaktighet.

Stadsdelsnämnden tillämpar förhållningssätten i praktiken genom att:

- Fortsätta utveckla befintliga förvaltningsövergripande nätverk inom exempelvis klimat och miljö samt innovation- och kvalitetsfrågor.
- I samband med övergången till parkdrift i egen regi utveckla formerna för det systematiska kvalitetsarbetet inom stadsmiljöfrågor. Fokus kommer att ligga på att utveckla ett kvalitativt arbete utifrån en helhetssyn och samtliga hållbarhetsdimensioner. Den utökade råddigheten förväntas leda till en bättre stringens och större handlingsutrymme i det systematiska kvalitetsarbetet.
- I arbetet med beredskapsfrågor och risk- och sårbarhetsanalyser arbeta över förvaltningsgränser och avdelningsgränser i syfte att skapa en resilient organisation.
- Stärka kvaliteten i handläggning och utförande av insatser inom avdelningarna individ- och familjeomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt äldreomsorg genom processkartläggningsverktyg (2c8). Införandet av verktyget förväntas bidra till en ökad rättssäkerhet och likställighet i arbetsprocesserna.
- Inom ramen för platssamverkan ha nära samverkan med alla aktörer som kan bidra till ett tryggare stadsdelsområde.
- Ha nära samarbeten med andra förvaltningar och bolag inom staden för att arbeta tillsammans i gränsöverskridande frågor.
- Aktivt arbete med medarbetarskapet i förvaltningen. Alla arbetsplatser ska utifrån sina förutsättningar arbeta med medarbetarskapet utifrån ett framtaget gemensamt arbetsmaterial.

Ständiga förbättringar, innovation och digitalisering

Stadsdelsnämnden arbetar för att främja ett innovativt, systematiskt och effektivt arbete för att kunna möta dagens och morgondagens komplexa samhällsutmaningar.

Nämnden bedriver ett aktivt arbete med ständiga förbättringar genom att förbättra arbets sätt, processer samt styrning och strukturer. Detta görs genom att systematiskt planera, utföra, följa

upp, analysera och vidta förbättringsåtgärder. Som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet utgör stadsdelsnämndens väsentlighets- och riskanalys samt internkontroll en viktig del i arbetet. Genom att identifiera oönskade händelser och vidta åtgärder kan stadsdelsnämnden förebygga och upprätthålla en god kvalitet i nämndens verksamheter.

I arbetet med innovation kommer stadsdelsnämnden att fortsätta utveckla arbetssätt som syftar till att främja en innovativ organisationskultur. Under 2025 kommer ett särskilt fokus att ägnas åt att genomföra en analys av nämndens styrkor och svagheter i relation till innovationsarbetet. Vidare kommer nämnden att fortsätta verka för att skapa forum för att mötas över verksamhetsgränser i syfte att dela kunskap, erfarenheter och idéer.

För att leva upp till invånares behov och förväntningar behöver nämnden involvera användare (och ibland icke-användare) i högre utsträckning i utvecklingen av verksamheten. För att bättre kunna förstå invånares behov, beteenden och drivkrafter har stadsdelsnämnden påbörjat ett arbete för att implementera tjänstedesign i organisationen. Målet är att fler medarbetare ska ha utbildning inom metoden samt att alla medarbetare ska ha kännedom om vad tjänstedesign är. Att skapa förankring i organisationen är viktigt för att skapa förståelse för hur tjänstedesign som både metod och förhållningssätt kan gå på tvärs med inarbetade strukturer, arbetssätt och processer. I arbetet har stadsdelsnämndens nätverk för tjänstedesigners därför fått i uppdrag att undersöka hur arbetet behöver anpassas och utformas för att svara mot olika verksamheters förutsättningar och behov.

Stadsdelsnämnden ska ta till vara på digitaliseringens möjligheter i kvalitetsarbetet och, där så är lämpligt, pröva ny och innovativ teknik. Nämnden strävar efter att omhänderta de lärdomar som gjorts och den innovationskraft som finns för att utvecklas framöver.

Hantering av synpunkter, klagomål och avvikelser

Invånare som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska erbjudas stöd och insatser av god kvalitet samt ett gott bemötande. För att förbättra uppföljning av inkomna synpunkter och klagomål, samt säkerställa att dessa används i det systematiska kvalitetsarbetet, har förvaltningen tagit i drift en egen modul i ILS-webben (Redovisning av synpunkter och klagomål). Införandet kommer fortsätta under 2025.

Synpunkter, klagomål och beröm som rör stadsdelsområdets utemiljö går genom ärendehanteringssystemet Tyck till. Synpunkter framförs även via e-post, telefon och Facebook. Inkomna synpunkter hanteras skyndsamt. Felanmälningar vidarebefordras omgående till entreprenör för åtgärd. Mer komplicerade ärenden kan kräva platsbesök innan åtgärd.

Avvikelsehantering inklusive rapportering enligt lex Sarah och lex Maria

Klagomål och synpunkter, resultat från granskning och uppföljningar, egenkontroller, brukarundersökningar och hantering av avvikelser samt incidenter som rapporteras enligt lex Sarah och lex Maria används samtliga för att systematiskt avhjälpa fel och brister samt i syfte att förbättra kvaliteten för de målgrupper som verksamheten är till för.

Alla medarbetare ska ha god kännedom om stadsdelsnämndens rutiner för avvikelsehantering. För att stärka rapportering av avvikelser eller incidenter som lett till eller kunnat leda till missförhållande eller vårdskada inom förvaltningens verksamhet kommer stadsdelsnämnden att

fortsätta genomföra information- och kunskapshöjande insatser till chefer och medarbetare. Ett systematiskt uppföljningsarbete av inkomna klagomål och avvikelser i förvaltningens verksamheter ska bidra till lärdom för att undvika att missförhållanden upprepas igen.

Lee Orberon
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Alex Baena
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2024-12-19
Alex Baena, avdelningschef	2024-12-19